RADU THEQDORU

ATAC LA

SOL

RADU

THEODORU

Comandanţilor şi camarazilor mei, piloţilor care an scris misiune cu misiune, jertfă cu jertfă istoria Corpului aerian român în războiul antihitlerist, aceste rînduri de-

nceput. **ATAC LA SOL**

EDITURA MILITARĂ

1

Coperta: RADU DAN...La a treia casă de noi stătea o familie modestă venită de la Cernăuţi. Avea o fată neagră cu trăsături de tătarcă, cu păr des, strălucitor, lung, se bătea cu băieţii, juca fotbal şi într-o zi — venisem în permisie — după ce mi-a admirat uniforma, mi-a scos limba şi-a rupt-o la fugă în stradă. Un cîrd de băieţi băteau o minge ponosită. Spre seară, eram în grădină, mama trebăluia ceva prin casă. Se simţea toamna. A răsărit lîngă fotoliul acela străvechi de răchită împletită, ciufulită, zgî- riată, cu picioarele pline de praf, mi-a făcut un semn conspirativ şi m-a-ntrebat aproape

1

în şoaptă:

— Cum te cheamă ?

I-am răspuns tot în şoaptă. Venisem de pe front şi părul ei mirosea a soare şi nevinovăţie.

— Pe mine Lucia, mi-a şoptit.

Apoi precipitat:

— Uite ! Tu eşti acum d’Artagnan. Eu sînt regina... Ba nu! Eu sînt priete- nuşa ta...

— Cine?

— Prietenuşa ta. Poate Porthos. Şi acum m-ascund la voi în pod... sst... Mama... I-am spart capul lui Sănducu. E nenorocire dacă mă spui. Te salut... Toţi pentru unul, unul pentru toţi.

Mi-a tras cu ochiul, avea ochi calzi, catifelaţi, de un căprui dulce, mari, mi-a rîs cu dantura albă, strălucitoare şi s-a topit între tufele de liliac cu rochiţa roşie fluturîndu-i vesel. Avea şapte sau opt ani, frontul era dincolo de Carpaţi şi mama ei a intrat în grădină tulburată...

— Domnule general, misiunile astea...

— Ştiu.

— Trebuie... n-am realizat încă legătura cu flancul drept şi ce mi-a

semnalat cercetarea... O hartă... Nu la scara asta... Unu pe două sute de mii, te rog...

Un glas bărbătesc îmbîcsit de oboseală. Aproape cleios de oboseală. Probabil al generalului de infanterie, pe care l-a adus la aerodrom comandantul Corpului aerian, adormit în maşina de comandament, cu fruntea sprijinită de speteaza canapelei din faţă. Sînt de serviciu în sala de *operaţii şi* nu ştiu de ce-mi amintesc cu atîta limpezime de Lucia, de rochiţa ei roşie fluturîndu-i vesel deasupra pulpelor copilăreşti, de seara aceea de la început de toamnă...

La capătul aerodromului se încearcă un motor. Vuiet puternic. Intensităţi care variază brusc. Cîteva trosnete. Poate bujiile. Bujiile astea...

La căsuţa cu zorele...

Un glas de bas. Altul de tenor.

La umbra nucului bătrîn
Sub albe policandre.

Basul o ţine pe-a lui. Tenorul pe-a lui. O cacofonie amabilă. Sublocotenentul Dra-

goş Braşoveanu şi coechipierul, adjutantul Cicoare. Dragoş e înalt, suplu, blond, are ceva de scandinav, e burlac... Burlac ca şi mine... Niciodată n-am dat însemnătate cuvîntului ăsta : burlac. Nici stării civile care-l motivează. În gura generalului, comandant al Corpului aerian, cuvîntul ia dintr-o dată proporţii.

— Ştiu, Dane ! Ştiu !

— Domnule general, cînd ordon o misiune, credeţi-mă...

— Eu am pierdut pînă acum două mii zero doişpe morţi şi dispăruţi, trei mii una sută zero şapte răniţi, aviatorule, spune glasul îmbîcsit de oboseală... înţelegi ? Două mii zero doişpe morţi şi dispăruţi.

— Eu comand piloţi, domnule general. Îi cunosc pe fiecare în parte. Pe ei. Familiile lor... În condiţiile meteo de mîine îmi cereţi imposibilul.

— Şi eu i-am cunoscut **Re** cei două mii zero doişpe, spune generalul... Crede-mă, aviatorule. Trimite burlacii...

— Burlacii... S-ar fi însurat de-o mie de ori, dac-ar fi ştiut... Un harem şi-ar fi luat...

Comandantul nostru greşeşte cu intenţie. Ştie că ne oferim voluntari şi că ceilalţi, „familiştii", dacă sînt mai mari în

grad...

Aşa a fost atunci la sonda aceea meteo, înainte de Banska-Bystrica. Plafon 100, vizibilitate 1—3, se ştia, misiune de sacrificiu, s-a oferit Dragoş, locotenent-comandorul a oftat, nu ştiu dacă uşurat; a oftat şi s-a-ntors pe călcîie ca şi cînd ar fi vrut s-o şteargă cît mai repede.

— îmi vine rîndul la misiune, domnule locotenent-comandor, a spus căpitanul Viţelaru, a scos un carnet din buzunar, a scris probabil „sondă meteo“ şi peste cinci minute am auzit motoarele încercate la sol. Peste alte cincisprezece, glasul estompat comunica precis în căştile staţiei terestre situaţia meteo la inamic, peste alte două minute comunica tir puternic de a.a., peste alt minut coechipierul raporta o lovitură în plin în avionul căpitanului Viţelaru, şi peste treizeci de secunde din nou situaţia meteo la inamic, pe valea Waahului.

N-am ştiut pînă acum că burlacii joacă un rol important în hotărîrile luate de Corpul aerian.

— Atunci, mîine la 06,30 să fie deasupra *asaltului.* Succes...

— Îţi mulţumesc aviatorule... Spune-le băieţilor. Am flancul descoperit... Mă-n-

~

torc afurisiţii... Cad pe regimentul de vînători de munte. Sînt sleiţi, aviatorule. Au urcat paişpe spinări de munte, toate-peste 1 200. Avalanşe. Viscole. Te rog camara- dereşte. Sprijină-i din aer...
Generalul vorbeşte ca un bunic. Ţîrîie telefonul. Strident. Nu-mi place să fiu de serviciu în sala de *operaţii.*
— Alo „Şoimul“. Alo „Şoimul“... Sînt „Pantera“...
— „Şoimul“...
— Raportează locotenentul... cele două avioane... Ceaţă...
Un clinchet... În uşă locotenent-comandorul...
— Avioanele ?
— N-am înţeles nimic domnule locotenent-comandor.
— Ai avioane în aer ? se miră comandantul. Afară se-ntunecă. Valuri dense de ceaţă se rostogolesc sumbru peste aerodrom... Cei doi generali traversează sala de *operaţii,* o baracă de lemn scîrţîitoare, se aud portierele maşinii, mîrîitul motorului şi un glas de bas, lovit parcă într-un perete de vată :

La căsuţa cu zorele...

Şi tenorul:

La umbra nucului bătrîn
Sub albe policandre...

— Am avut două avioane în aer, spune locotenent-comandorul, se uită la cronograful brăţară, îi ciocăne geamul cu unghia, îl duce la ureche şi mă-ntreabă rece :

— La ce oră au decolat ?

— La 17 şi 44, domnule comandor.

— Mulţumesc.

Este ora 19 şi 45. Afară se-ntunecă. Avioanele de vînătoare din dotare „Me-urile 109“ au autonomie de zbor o oră şi treizeci de minute, maximum o oră şi patruzeci şi cinci.

— Ce escadrilă intră în alarmă ?

— A doua, domnule comandor.

— Bine ! Cheamă-l pe comandantul escadrilei la mine. Cine te schimbă ?

— Sublocotenentul Vesa.

— Mda ! Mă rog... Să vină la mine comandantul...

Are obiceiul să se răsucească scurt pe călcîie. Trebuie să fie o treabă dureroasă să-i ordoni căpitanului x : — căpitane x, decolezi cu patrula şi execuţi protecţia

zonei y... afară să fie ceaţă, mizerie, jos, undeva, se tîrăsc trupele, o concentrare care trebuie interzisă aviaţiei inamice, şi căpitanul e cu un an mai mic, aţi fost prieteni la toartă în şcoala militară, s-a-nsurat cu o colegă a surorii tale, studentă la filologie, are doi copii şi nu poţi să-i mai dai încă o patrulă, pentru că *asaltul* îţi cere protecţie, *bombardamentul* îţi cere protecţie, echipajele sînt sleite şi-n zona y, după toate informaţiile, nemţii au să acţioneze cu cel puţin trei patrule de vînătoare.

Dureroasă meserie asta de comandant de grup... Afară e întuperic de-a binelea, sîntem în aprilie 1945 şi am trecut prin prea multe ca să mă mai mir de ceva. Nu ştiu dacă „prietenuşa“ mea a avut vreun motiv temeinic să-i spargă ţeasta amicului Sănducu. Se pare că da. Prea n-a fost chinuită de remuşcări mărturisind-o şi nu-mi închipui nici pe departe că poate fi o cinică la şapte ani.

2

— Scoateţi-vă hărţile, domnilor.

— Unde dracu mi-e abacul ?

— Pe chioreala asta nu văd nici un

detaliu.

— Mă, era blondă, înţelegi, blon-dă...

— Ei şi ?

16

— Pilotul rămîne stupefiat. Se-ntoarce spre mine.Să-i mai povesteşti ăstuia... Phah !

— Parcă ce dacă era blondă...

Locotenentului Dobrescu îi iese Plut-arh-ul din buzunarul pantalonilor de zbor. A purtat cartea pe tot frontul, pînă aici, impasibil, negru, subţire şi uscat. Pilot raţional pînă la pedanterie. Eram în celulă cu el după ce-au bombardat nemţii Bucureştiul. Mi-a spus la radio :

— Mizerabilii...

A fost singura apreciere pe care-am auzit-o la adresa celor împotriva cărora luptase. A doua zi a decolat în trei misiuni — niciodată nu şi-a călcat rîndul pînă atunci, niciodată n-a refuzat o misiune, niciodată nu s-a sustras vreuneia şi tot niciodată n-a cerut vreo misiune — atunci a decolat de două ori peste rînd şi lîngă Boteni a doborît un „gigant“ care ducea la bord o companie de infanterie. Cînd am decolat cu grupul pentru Sibiu, am aflat că nemţii îi uciseseră mama în bombardamentul acela sălbatic.

— Esenţial domnule este să strîngi virajul pe dreapta, îi spune cu aer academic Dragoş. adjutantului Cicoare. înţelegi ? Îţi vine greu ?

— Peste mînă, don’ sub’nent!
— Tot peste mînă îi vine şi inamicului.... Aşa că te poftesc.
— Am înţeles.
Dragoş are teoria lui. Virajul pe dreapta. Cicoare meditează înghesuit în cojocul de zbor şi-n cizmele enorme de blană. Apoi subţire :
— Ce ne facem don’ sub’nent, dacă dîn- sul e, să zicem, stîngaci.
— E adunată toată lumea ?
Dragoş îi aruncă adjutantului *o* privire asasină.
— Răspunde-i, insinuez şi m-apropii de harta agăţată într-un cui pe peretele barăcii. „A doua“ se foieşte ca de obicei... Mălăceanu răspîndeşte o ştire subversivă : a făcut rost de patru găini ouătoare. Ce părere avem ? Le frigem sau le lăsăm să ouă, să cadă cloşti şi mai tîrziu... ah, nişte pui la frigare, cu mujdei de usturoi...
— Iar ai făcut troc... hm... spune comandantul care are urechea fină.
— Auzi mizerabilul... S-aşteptăm pînă scot alea pui...
Omul cu găinile aterizase odată între linii, sub focul tuturor armelor de infanterie să-

şi salveze un camarad. A decolat cu avionul sită...

— Domnilor... Poţi fuma locotenente.

Tocmai voiam să vă cer permisiunea...Amicul meu e totdeauna protocolar. Scoate una din minunatele lui pipe, asta e cea din spumă de mare, semn că bănuieşte o misiune grea. O umple cu tutun aromat, are relaţii în toată Cehoslovacia dezrobită şi-n toată Ungaria, fiind marele maestru al trocului: dă şocolată, zahăr, pîine de război, împarte zîmbete, ţine discursuri, dar obţine, de necrezut, cantităţi apreciabile de tutun auriu, aromat, pe care-l pufăie din pipe întreaga escadrilă. Poartă la gît un fular de mătase albastră.

Adjutantul Scripcaru, ascuns în spatele piloţilor, adunat pe-un scăunel, trage linii repezi pe-un bloc de desen. Caricaturistul aviaţiei are ochiul sigur şi umorul la el. N-am scăpat nici unul şi nici toţi laolaltă, în atitudinile acelea pe care doamne fereşte să le cunoască vreodată marele public şi care, dacă stau să mă gîndesc bine, ne caracterizează mai intim decît... Decît ce ? Mda ! Lupta. În definitiv e vremea să ne gîndim la cele patru găini ouătoare şi la viitorul lor apropiat.

Comandantul are oroare de dulcegării.

Tăiat în linii precise, cunoaşte arta de a rămîne mereu curat, bărbierit, încheiat, încins, parfumat discret. Rănit de patru ori, incendiat la zece mii, căzut în spatele liniilor, cunoaşte secretul vieţii eterne şi al aceleiaşi dispoziţii de severitate agreabilă şi culturã umanistă. N-a descoperit încă secretul de-a nu încărunţi în proporţie geometrică cu anii şi evenimentele. E foarte tînăr şi foarte cărunt, bronzat de vîntul aerodromului şi probabil, pînă la urmă, va descoperi şi remediul împotriva acestei încărunţiri excesive. De altfel te face să intri în pămînt cu o singură privire, cum l-a făcut pe adjutantul Mir el Ion cînd şi-a pierdut *capul* de celulă în- tr-o luptă, opt la doi, doi fiind ei... E$_t$puţin probabil ca vr-un pilot de la „a doua“ să-şi mai piardă vreodată *capul...* l-a propus un concediu, luptele pentru Transilvania erau în toi, toată escadrila fremăta, mulţi din noi eram din teritoriile ocupate, zburam deasupra lor, respiram aerul lor, vedeam soarele lor, treceam în *rassmotte* peste curţile, peste casele, şcolile, satele, oraşele noastre, aveam impresia că-i védem acolo pe-ai noştri, i-a propus un

concediu, Mirel era din Sălaj şi desigur...

— Vă spun de la-nceput că-mi repugnă acest sistem al voluntariatului, taie aerul glasul comandantului. Cu toate sugestiile grupului, iată misiunea de mîine şi formaţiile. însoţirea *asaltului* cu o patrulă... Locotenente...

— Ordonaţi, domnule căpitan, tresar cu oarecare mîndrie războinică.

— însoţeşti *asaltul* la vedere, sub plafon.

— Am înţeles.

— Studiezi traseul, te urci pe motocicletă şi perfectezi amănuntele cu cei de la asalt.

— Am înţeles.

E ora 20,10 ; pînă la aerodromul *asaltului* sînt peste 60 de kilometri, afară e ceaţă groasă şi /'mîine la ora 06,15 trebuie să fim în aer, ceea ce presupune să fim în avioane cel tîrziu la 06...

— Patrula întîi face acoperirea numai la plafonul unu, spune comandantul. Patrula a treia, în alarmă la 3 minute. Pregătiţi-vă şi voi... Vezi Dobrescule ca-petele-compas, pînă ieşi din zona de ceaţă, deasupra munţilor.

După norii de fum în care se-nvăluie

amicul meu, ca o veche zeitate orientală, ştim că mîine avem de lucru.

3

— Apropo, spune căpitanul. Ce ziceţi de găinile alea ?Vreau să mai apuc un oscior, îi spun motociclistului şi mă aşez în ataşul B.M.W.-ului cît se poate mai comod. Mi-am îmbrăcat costumul din piele îmblănit, mi-am pus casca de zbor, mănuşile şi aştept să se deruleze cei peste 60 de kilometri de asfalt scurmat de şenile şi bombe. Motociclistul virează cu ataşul prin aer, ca orice motociclist cu stagiu pe front. Farul taie greu pîcla de seară mirosind a zăpadă topită, a pămînt umed, a jilav şi incertitudini dinaintea echinocţiului.

Ataşul s-a brobonit. Ceaţa ne-nvăluie cînd mai strîns, cînd mai larg. O simt în gene. Pe obraz. în nări. O lumină roşie. Patrulă. |

— Stai! Ordinul de serviciu la control.

Clinchet de arme. Un închizător mînuit scurt. Căşti. Lanterne. Ceaţă.

— Vedeţi că trece o coloană de blindate sovietice.

— Fiţi atenţi. La Nove Mesto podul e rupt.

— L-au rupt ieri Stukas-urile.

— Au făcut ai noştri un pod de vase.

— Feţe anonime. Umed. întuneric. Război.Să trăiţi.

— Ehei! Aviatorii noştri.

Ceaţă. Păcănitul B.M.W.-ului. Motociclistul înfofolit în şubă.

— Îi luăm pe *asaltişti* dom’ent ?

— Îi luăm.

— Facem o misiune unsă.

— Facem.

Motociclistul nu s-a suit niciodată în- tr-un avion. Dacă vorbeşte la plural despre misiunea de mîine, ştie el ceva. Acest plural care-ncorporează de-un an furierii, telefoniştii, tehnicienii mai ales, e o poveste-ntreagă cu tehnicienii ăştia, care-s lipiţi parcă de avioane, acest plural care-nsumează întreaga escadrilă mi-a dat de gîndit, dar mai mult decît mi-a dat de gîndit, mi-a creat o anume disponibilitate, mi-a lărgit într-un fel personalitatea, încorporînd printr-o osmoză subtilă oameni, evenimente şi gînduri pe care nu le bănuisem existînd cu mine şi într-un fel prin mine. Un pilot de vînătoare e un ins curios, care după regulament are o mulţime de răspunderi şi atribute morale. Pilotează, navigă, luptă, trage, se orientează, îşi conduce formaţia, îşi apără

coechipierul etc., etc. şi toate treburile astea le face singur, într-o carlingă blindată în spate, mai puţin blindată în faţă şi deloc blindată lateral, de la 0 la 10 000 de metri, unde de la caz la caz doboară sau este doborît, într-un fel de *tournois* sau carusel pe mii de metri, în care fracţiunile de secundă fac cît însăşi veşnicia, într-un cer indiferent şi neutru.

O conştiinţă de sine puternică, calm, ochi cuprinzător, atenţie distributivă. 1 500 H.P. la manetă, un tun şi două mitraliere la o simplă apăsare de buton... Onoare, patrie, înaintaşi... Fără ura ! Oricît era de entuziast fostul nostru comandant din şcoala de vînătoare nu mergea pînă la ura. De altfel era mai mult un entuziast al zborului în sine. Al luptei în sine. Al onoarei în sine. Al măiestriei în sine. Şi nu-i putea suferi pe nemţi. Organic. Făcuse la Saint-Cyr şi era idealist, cum ar spune amicul meu Grig de la bombardiere.

— Stai! Ordinul de serviciu la control.

Clinchet de arme. Un al doilea închizător mînuit scurt. Căşti. Lanterne. Ceaţă.

— Vedeţi că trece o coloană de blindate sovietice.

— Fiţi atenţi. La Nove Mesto poduL e rupt.Ştiu. L-au rupt ieri Stukas-urile, spun.
— Exact. Au făcut ai noştri un pod de vase.
Feţe anonime. Umed. întuneric. Război.
— Să trăiţi.
— Ehei! Aviatorii noştri.
Ceaţă. Păcăniţul B.M.W.-ului. Motociclistul înfofolit în şubă.
— Praf îi facem mîine, dom’ent! Cred c-o să fie ceaţă pe văi.
— Aşa spune meteorul.
— Zburăm deasupra, ce mai, se bucură umbra din şa.
Asta nu mai e entuziasm în sine, îmi zic, trag fermoarul pînă la gît, îmi ridic gulerul de blană şi-mi aduc aminte cum l-am îngropat pe camaradul nostru, locotenentul Ionescu Gheorghe căruia îi ziceam Meame. În aviaţie porecla e cîteodată inutilă, cîteodată obicei şi cîteodată... Mopsu, Şarpele, Leu... Mai ales Leu... Cînd era vorba de Leu...
O frînă care m-aruncă-n nas. O lanternă puternică. Tropote. Un nechezat vlăguit.
— Hei, motocicleta ! Ce-ai băiatule, eşti chior ?
— îmi calci armăsarul, neghiobule.

— Dă-te la o parte.

— Trece cavaleria.

— Mai e mult pînă la Piestany ?

Din ceaţă ies două umbre fantastice. Cai enormi peste care curge ceaţa, călăriţi de namile informe...

— Mi-a distrus şezutul, Nelule.

Cîteva expresii colorate la adresa cailor ca mijloc de locomoţie, a ceţii etc., etc. şi hohotul meu de rîs.

— Ce-ai dom’le ?

— Te amuză cavaleria, tinere?

Caii împinşi pînă lîngă motocicletă. Lama de lumină a lanternei pe obrazul meu. Un ura veritabil şi namilele se aruncă din cîrca patrupedelor în braţele subsemnatului...

Plecat-am nouă din Vaslui Şi
cu sergentul zece.

— Nie !

— Pe loc repaus, căluţilor.

— ***Adieu!...***

— Sînteţi daţi dispăruţi.

— Cam devreme.

— Regretăm.

— a.a.-ul ?

— Pe mine, da !

— Şi pe mine.

— Noroc că l-am pus pe burtă.

— Tu?

— Paraşuta. Am căzut într-un brad. Mi-a făcut nădragii ferfeniţă.

— O celulă dintr-un foc.

— Din mai multe.

— Unde v-aţi întîlnit ?

— Pe-aici pe undeva. În ceaţă.

— încotro ?

— La *asalt.*

— Perfect. Tu, Nelule ?

— La *asalt,* tinere.

— Atunci la *asalt,* motociclist.

Unul se urcă pe roata de rezervă. Celălalt în braţele mele, cu picioarele spînzu- rate afară. Un cal nechează jalnic.

— Săracu' !

— Dă gaz băiete.

, Din nou ceaţă. Din nou păcănitul întă- rîtat al B.M.W.-ului. Şi ceva cald, intim, ceva de nemărturisit, care te inhibă şi te sfieşte.

— Am avut noroc, spune unul din piloţi.

— Călăritul mă crăcăna de tot, spune celălalt.

4

Asfaltul e bun, fuge negru sub noi şi pe undeva se-aud apele Waahului-Există o stare specială a pilotului în război, un fel de potenţare a unei stări de prezenţă la bord, dublată de ceea ce era înainte de a se lega în chingi. Aş zice o dublă conştiinţă. A prezentului : tablou de bord, aparate, mişcări rituale şi sacre, emoţia dinaintea decolării, necunoscutul misiunii, probabilitatea luptei. A trecutului : amintiri, dragostea, undeva sub orizont ţara, lucruri mari şi mărunte: vestonul are un nasture lipsă, într-o seară în permisie, pe malul apei, ai descoperit-o neaşteptat de tandră şi neliniştită, într-un fel surprinzător contopită cu gîndurile tale cele mai intime, atunci te-a încercat ceva necunoscut, o sfîşiere lăuntrică chinuitoare, avionul curier pleca mîine la ora 07,41 şi te ducea direct pe aerodromul de campanie, aveai să-i spui înnebunitor de multe lucruri, apa curgea domoală, sălciile se oglindeau în luciu, cerul era liliachiu, apoi, seara, tîrziu, mama stăruind cu mîinile ei frumoase, uşor obosite, pe cămăşile tale aşezate în valiză cu un mănunchi de levănţică între

ele, cina pe care voiai s-o faci veselă şi nu se ştie de unde, înainte de a adormi, gîndul că toate astea

şi o mie de alte lucruri asemănătoare, scumpetea, inflaţia, lipsurile, oamenii aceia aşezaţi la cozi interminabile, străzile adolescenţei fără băieţii de atunci, astea şi altele mai grave, „pământ ţăranilor“, manifestaţia aceea de la gară cu miile de muncitori agitînd placarde pe care scria „Totul pentru front, totul pentru victorie !“, patul moale, curat, cald, intim şi conştiinţa că pleci mîine pentru ceva deosebit de important, ceva de al cărui rezultat ţine nu numai viaţa ta, viaţa alor tăi, tot ceea ce-ţi este drag şi familiar, conştiinţa că acolo la bord, legat în chingi, reprezinţi o forţă care printr-un proces uimitor de osmoză se resoarbe în tine din oameni, din peisaje, gînduri, vise, din trecut şi viitor, din cotidian şi întîmplări aparent nesemnificative.

. — Dau un regat pentru o baie fierbinte, spune Nelu şi se trage mai adînc în cojocul de zbor.

— Mi-au rupt comenzile în planul stîng, spune cel aşezat pe roata de rezervă. Altfel, aşa cum era, îl aduceam acasă.

Şosea neagră. Tăcere. Frig umed.

Pe băieţii ăştia doi, bîjbîind între versanţii munţilor pe-nserat, i-a doborît antiaeriana, surprinzător, aproape

simultan.
Unul a sărit cu paraşuta, putuseră să mai treacă liniile, celălalt şi-a aterizat avionul pe burtă, lîngă şosea. Ştiu prin ce-au trecut la bord de cînd au ieşit din barajul de artilerie, pînă cînd s-au văzut pe pămînt. Unul vrea o baie fierbinte, celălalt regretă că nu şi-a adus avionul acasă. Primul e un pedant agreabil. Are sac de dormit, poartă pijamale de mătase, cămăşi de mătase, pilotează cu mănuşi din piele de căprioară şi consideră aviaţia un sport bărbătesc, singurul vrednic de un bărbat al secolului XX. A frecventat o sală de scrimă. Poartă cu el o jumătate de duzină de săbii şi florete, casca, plastronul şi pantofii de tenis. în vara trecută, la Bucureşti, eram la apărarea teritoriului, într-o seară la Ambasador un maior neamţ din S.S. perfect ras, cu monoclu şi pantalon lung i-a cerut permisiunea să-i danseze prietena.
— Ne creezi complexe de inferioritate, *herr* maior, i-a spus într-o germană impecabilă.
— De ce ? l-a întrebat nazal şi graseiat maiorul.
— Superioritatea rasei, *herr* maior !

— *Herr oberleutcnant!*

— *Herr* maior !

Linişte în local. De la o masă, un căpitan de marină :

— Dă-i un picior la pupa şi trimite-l în mă-sa cu vînt de spate, aviatorule.

Nu ştiu ce s-a-ntîmplat după. Ştiu un singur lucru de atunci : că pedantul a gîndit şi gîndeşte, dincolo de floretele, cămăşile de mătase şi tabieturile lui, la problema „raselor superioare", la invazia germană, la primitivismul hitlerismului. Are un unchi general şi s-ar fi putut foarte bine aranja la un comandament din Capitală. Totuşi e aici... pe front...

— 413, spune cel din spate... Abia l-au scos din revizie.

Două lanterne puternice. Undeva în faţă un huruit îndepărtat, masiv, ceva care zguduie pămîntul.

— Stai ! Actele la control.

Alt glas tăios, de infanterist care nu glumeşte.

— Domnule locotenent, n-ai văzut doi călăreţi, adică nişte cai, o căruţă, ceva hipo, candelabrul lor de fanarioţi... Doi de-ai dumitale, erau călări...

— Nici cincisprezece minute în spate,

am văzut, spuse pedantul cu candoare.
— Mai corect, am auzit.

— Un nechezat...Mai corect, doi cai care nechezau...

— Cinşpe minute ?

— Pe motocicletă cu optzeci pe oră.

Infanteristul îşi aduce aminte de ritualuri bisericeşti. Huruitul de tancuri vine din dreapta ,puternic, copleşitor.

— Luaţi-o pe pod. Sovieticii trec prin vad, urlă infanteristul. Pe urmă blochează şoseaua.

Tancurile ies din ceaţă, enorme. Trec implacabile ca destinul. Motociclistul demarează ca la curse. Coloana de blindate mă copleşeşte. Farul spală o carcasă umezită de pîclă. Un număr alb : 777. O aripă sfîrtecată de proiectil. O stea roşie, cu vopseaua ciupită de gloanţe. Podul de vase e lung şi îngust. Deasupra se simte un început de senin.

Războiul, aici, la *asaltişti,* e altfel decît la noi. Concret, legat de cote, de dispozitivele nemţilor, de amplasamentul artileriei antiaeriene, de orientarea văilor. Mai ales de aceea ce spusese generalul acela de infanterie :

— Am flancul drept descoperit... Este

ameninţat regimentul de vînători de munte.

— Te aşteptam, îmi spune comandantul escadrilei a treia de la *asalt,* un căpitan bondoc cu faţa pătrată.

O sală de clasă. Un petromax. Lumină albă. Pe tablă o hartă. în geamurile sparte pături cazone. Urme de gloanţe în pereţi. Şi *asaltiştii.* Mîini care se strîng. O încordare, o nelinişte abia ghicită, ceva care priveşte necunoscutul, întrebările legate de vînătoarea inamică. îi înţeleg pe băieţi după felul cum îmi fac loc lîngă tabla cu harta.

— Cum este vremea la voi ?

— Ceaţă !

— O să puteţi decola ?

— O să decolaţi oricum ?

— S-ar putea îndesi.

— Dacă nu bate vîntul se-ndeasă.

— Aici ceaţă şi la inamic...

— De cînd sînt n-am pomenit atîtea dimineţi cu pîclă.

Simt o ură spontană împotriva ceţii. Pregătim misiunea. Lucrurile sînt limpezi. Nemţii au masat la aproape 150 de kilometri de noi, dar în imediata apropiere a coloanelor romîneşti în marş, o grupare

puternică de şoc, compusă din blindate şi infanterie purtată. Flancul nostru drept s-a îndepărtat de unităţile din stînga. înaintarea a fost mai impetuoasă decît se aştepta. Informaţi, nemţii voiau să profite de situaţie. Comandantul escadrilei de asalt îi spunea : „Situaţie gravă“... Misiunea lor era să atace la sol cu bombe şi armament de bord, să distrugă infanteria şi mijloacele auto, dacă se poate să imobilizeze blindatele mascate într-o vale muntoasă la nord de Vsetin sub cota 736 a vîrfului Hostyn.

— Am hotărît să atac cu o patrulă pe afluentul ăsta al Becvăi, spune comandantul. Patrula lasă bombele, sare şaua asta şi se-ntoarce pe-aici, prin strunga asta de munte. Artileria lor se descoperă şi-o urmăreşte. îi trebuie exact patru minute pentru toată isprava. Atunci vin eu cu patrula unu şi trei, după ce-am ocolit cota 736 sub nivelul ei, cad cu bombele pe coloană, şi patrula trei după ce lasă bombele ţine artileria în şah... Voi puteţi acoperi toată zona ? Or vrei să dai o celulă pentru patrula a doua şi cu cealaltă... Văile astea sînt înguste al dracului. Să nu ne cadă vî- nătoarea în

cîrcă...
— Dacă-mi permiteţi, spune pedantul, rezemat de tocul uşii. Vine la hartă.

Astăzi la orele 18,24 situaţia la gruparea care vă interesează era altfel.Linişte încordată. $i pedantul:

— Nemţii au scos tancurile de pe comunicaţie, e un drum de exploatare forestieră care trece pe aici... Le-au mascat cred, aici...

Precis, matematic, se dezvăluie pe hartă noul dispozitiv atît de clar, încît îmi dau seama că alarma generalului este mai mult decît justificată. Pedantul relatează sec unde este amplasată artileria a.a., numai tunuri automate, mitraliere jumelate instalate pe maşini, ingenios dispuse ca să ocopere toată gruparea ascunsă pe pachete la cotiturile văii, cotituri apărate de pereţi aproape verticali...

Ca să transformi o simplă recunoaştere în asemenea inventar de stat major, înseamnă că ai coborît în lungul văii, că ai riscat clipă de clipă să te loveşti de acei pereţi verticali, că l-ai provocat pe inamic cu foc silindu-l să-şi descopere cel puţin o parte din mijloace, că ai revenit în iadul barajului. Pedanterie ? Datorie ? Conştiinţă ? Ce, dincolo de toate astea ? O mie de lucruri mărunte, de gesturi aparent o- bişnuite, de fraze pe jumătate

rostite, o mie de atitudini, de semne de exclamaţie . îşi amintea : soldaţi în opinci, soldaţi în bocanci cu talpa de lemn, soldaţi încercuiţi, bombardamentul sălbatic al Stukas- urilor la Bucureşti, Ploieştiul în flăcări, morţi, mii de morţi, la Sinaia femei în pantalon lung, platinate, două maşini în garajul vilelor şi noi, ziua aviaţiei, discursuri, învîrtiţii pe la birouri, pe la minister, spilcuiţi, plini de „cuci“, de furajere, de eghileţi, de decoraţii, întrebări, de ce, mulţi de ce, şi-acum pedantul lîngă hartă sărit dincolo de misiunea notată în foaia de misiune:

— Se pare că nu inteligenţa dictează aici, domnule căpitan. E interesant de văzut cum vor reacţiona supraoamenii dacă-i atacăm razant, sub nivelul artileriei, de la ei spre noi şi dacă reuşiţi să-n- chideţi aici — vedeţi, sub gîtuitura asta, trecerea care debuşează în spatele infanteriei noastre.

— Asta schimbă toată situaţia, mormăie căpitanul de la *asalt.*

— Dacă e soare, îl aveţi în spate, spun.

— Hm !

— Sub nivelul artileriei ?

— Sub.

— Ai pilotat vreodată pe-o vale de munte, la rasul unei şosele ?

— Acum trei ore, domnule căpitan.

— Şi?Ne-au doborît după ce-au tras aici, deasupra lui Val-Mezurici.

— Mda.

— Era pîclă şi totuşi...

— Ce zice vînătoarea ?

— Ca să nu alarmăm, vă facem protecţia prin însoţire apropiată.

— Zburaţi la nivelul artileriei ?

— Sîntem mai fîşneţi.

— Atunci ?

— La cît decolaţi ?

— La 06,25.

— Sîntem la verticală.

— Mai bine ne-ntîlnim la Lysa. Meteorul prevede ceaţă subţire.

— Nu-i alarmăm ?

— Dacă zburaţi precis, nu !

— Cu cît zburaţi ?

— 320.

Măsor distanţa. Calculez timpul de zbor.

— Veţi fi acolo la 06,42.

— Exact.

— înălţimea ?

— **200**.

— Noi la 500... Permiteţi să mă retrag ?

Cineva ne dă ciocolată. *Asaltiştii* se foiesc în costumele de zbor. În sala de

clasă e frig umed, petromaxul aruncă o lumină albă, tăioasă, ca o lumină dintr-o sală de operaţie. Se vorbeşte despre lucruri indi-

I — Atac la solferente. Un motor nu trage cum trebuie. S-a spart un cauciuc la aterizare. Ceaţa dă fenomene vizuale ciudate între pereţii de gresie luminaţi de soare la creste.

— Iar au împuşcat bestiile astea treizeci de slovaci lîngă Belusa, spune un pilot mărunt, cu tresele de locotenent cusute pe cojocul de zbor, de sub care-i atîmă pe şold un „Parabellum“ enorm... Ai văzut-o pe femeia aia, blondă, împuşcată în ceafă ?... Ionescule, cu tine vorbesc...

Ionescu se-ndeasă în cojoc.

— Treceţi la culcare, domnilor, spune comandantul. La ora 05,30 pe aerodrom. Noapte bună.

— Te-aşteaptă...

— Te invidiez, spune pedantul.

— Noapte bună.

— Noapte bună. Şi mîine... Noroc.

— Fii atent la versantul stîng.

— Sub cota...

Cuvintele mor în păcănitul repezit al B.M.W.-ului. Aud uşa. În prag, ea. Abia o umbră, lipită de tocul uşii. Casa e izolată,

nu departe de marginea orăşelului, între şiruri drepte de meri desfrunziţi şi încă negri. Lumina slabă din casă moare în părul roşcat, lăsat pe umeri într-un nor de fire irizate. Urc treptele în goană. Sînt ridicol. Mîine sau poimîine, sau răspoimîine plecăm şi nu ne mai întoarcem nicicînd.

— Bună seara, Maria...

înclină capul. Trece înaintea mea, zvel- tă, strînsă într-un pulover alb, de schi.

— *Bonsoir lieutenant,* salută profesorul din jilţul lui. Ştie să spună în franţuzeşte bună dimineaţa, bună ziua şi bună seara. Stă învelit într-un pled ponosit, cu colecţia lui de pietre, de roci şi minereuri întinsă pe masă, cu lupa alături şi teancul de fişe la-ndemînă. E o casă veche, bătrî- nească, aranjată de o femeie cu gusturi cel puţin demodate, mama acestei Marii de şaptesprezece ani, care cere un cadru de Riviera. Stau de-o săptămînă la profesorul Jilacek într-o atmosferă ciudată. Un divan aşternut curat, apa totdeauna proaspătă într-un lighean de porţelan, şervet proaspăt călcat, eu aduc săpunul, la fiecare două zile altul, Maria umblă îmbrăcată în pantalon şi pulover de schi, mă priveşte

franc cu ochi verzi, rotunzi, şi seara, dacă mă-ntorc devreme, aduc „acasă“ conservele, ciocolata, pîinea, Maria ne oferă, taţălui ei cu picioarele zdrobite şi mie, o cină servită într-un serviciu străvechi de porţelan de Boemia. În primele două zile am aflat că mama Măriei a murit înainte de război, că cei doi fraţi au fost ucişi în timpul ocupaţiei germane şi că tatăl ei a fost adus pe braţe de la Gestapo, pentru că fiii lui nu voiseră să colaboreze cu ocupanţii, alegînd calea rezistenţei în munţi. Cunosc toate albumele de familie, ştiu că e elevă în ultimul an, că vrea să urmeze chimia industrială, că războiul a pustiit-o, că totul în casa asta e ceramică slovacă, colecţii de cristale naturale, minereuri multicolore, pianină şi mobilă de modă veche, totul e pustiit, că totul aşteaptă să moară ca să renască. Totul în afară de fata asta care-l duce la culcare pe profesor.

Noapte de război în Slovacia.

Profesorul repetă la infinit *bonsoir lieutenant,* zîmbeşte, nici pe departe nu e senil, e uscat, e pustiit şi parcă m-a aşteptat. Am revelaţia stării ăsteia de aşteptare la aceşti doi supravieţuitori din familia lui Jilacek, o aşteptare înspăimîntată, care mă emoţionează brusc. Stau în mijlocul camerei în costumul de zbor şi desigur zîmbesc stupid. îmi scot casca.Mă reped s-o ajut pe Maria. Profesorul îmi atinge ca din greşeală obrazul cu degetele. Stăruie cu ele tremurînd pe frunte. Se lasă cu un oftat pe umărul meu...

Mă dezbrac la mine-n cameră şi am senzaţia prezenţei celor doi băieţi ai profesorului. E camera lor şi parcă i-aş fi cunoscut din totdeauna, pentru că găsesc aici tot ce poate fi într-o cameră de băieţi, de la pompa de bicicletă pînă la revistele cu vedete surîzătoare de cinema.

Din nou Maria cu o oală de apă caldă. După frigul umed de-afară şi scuturătura motocicletei, e o plăcere, aproape un deliciu să te speli cu apă fierbinte. Maria îmi toarnă dintr-o cană curată apă şi mai fierbinte. Mă gîndesc la pedant, care-şi dorea o baie şi mă las toropit de senzaţia

de beatitudine care mă cuprinde.

7

Maria scoate dintr-un dulap un halat moale, pufos, cărămiziu. Pijamaua mea de gală, am una din mătase azurie pe care-o port după mine pentru orice eventualitate, spălată şi călcată, e aşezată pe căpătîiul divanului. O simplă pijama călcată proaspăt, stropită discret cu cîţiva stropi de colonie, şi toată noaptea aceea e plină de o intimitate necunoscută, atît de caldă şi umană că-mi produce o senzaţie de durere sfîşie- toare. Maria se-ntoarce din camera ei. A lăsat puloverul, a-mbrăoat un capot pluşat de culoarea tutunului, şi-a dat drumul la păr, i se vede gîtul rotund cu reflexe de porţelan, îi ghicesc umerii timid rotunzi, sînii aproape impertinenţi, linia suplă a coapselor, am o clipă de avînt erotic şi cred c^am arborat mutra aceea de motan în călduri, dezgustătoare, rînjită şi suficientă.
Maria strînge colecţia de pietre. O ajut bătăios. În definitiv, *„ă la guerre, comme ă la guerre*Mîine decolez pe ceaţă, 50% şanse să-mi frîng gîtul, zbor la nivelul

artileriei cu intenţia premeditată să las *asaltul* nestingherit, 90% şanse de a fi citat post-mortem, dacă mai adaug vînătoarea inamică, o niciodată imposibilă pană de motor, şansele de a nu răspunde mîine la apel urcă vertiginos.

Ca prin farmec pe masă au apărut cîteva felii de salam (din salamul pe care l-am adus nu ştiu cînd), exact cinci felii de pîine neagră şi, uimitor, o sticlă de whisky veritabil, cu capacul şnuruit, cu eticheta uşor îngălbenită.Imi cad pe rînd şi rapid aerele de motan, rînjetele cuceritoare, privirile bătăioase. E atît de săracă cina asta intimă, are atît de cu totul alte semnificaţii, incit devin brusc un războinic sentimental, înduioşat profund de propri^-i soartă.

Cinăm.

Economic. Prudent.

Bem whisky. N-ar trebui, peste patru ore mă scol, dar un pahar...

Ochii Măriei au lumini stranii. Ochi verzi, tulburători, ochi de femeie. Tot universul s-a concentrat în ochii ei. Nu mai există nimic decît un colţ de masă, penumbră de jur împrejur, o pată de lumină palidă şi-n pata aceea de lumină o fată de 17 ani, diafană şi vie, uimitor de vie, cu gesturi surprinzătoare, cu gesturi parcă necunoscute, pe care atunci le observ întâia) oară, ca şi cînd de-o veşnicie n-aş fi cunoscut altceva decît gesturile cu care se pilotează, se apasă pe trăgaciul tunului şi mitralierelor, pe

butonul radioului, pe ştrater...

E o poezie întreagă în felul cum îşi şterge gura cu şervetul, altă poezie în mişcarea speriată cu care ridică paharul, un poem în felul cum clipeşte, în umbra lăsată de gene pe obraji şi de jur împrejurul ei iradiază ceva cald şi tandru, şi intim, o atmosferă de concert simfonic sau de cvartet de coarde, ceva muzical şi-n acelaşi timp plin de culoare.

Constat glacial trecerea mea în zonele elevate şi-mi spun părinteşte că Maria e o Mărie ca toate Măriile, ajunsă la o vîrstă promiţătoare, că scrutîndu-mi conştiinţa n-am făcut nimic ca s-o seduc, c-am fost cavaler perfect, i-am respectat timiditatea, nenorocirea; dar spre propria-mi dezamăgire simt cum încep să-mi dea din nou tîrcoale. aerele de motan ispăşit.

După toate aparenţele, unul din piloţii aviaţiei de vînătoare din Corpul aerian romîn se află într-o situaţie dezastruoasă, luat prin surprindere, cu mijloace în afara regulamentelor în vigoare şi practicii războiului aerian.

—Redu motoarele, băiete, şi vino la aterizare cu grijă. Altfel rişti un capotaj de toată frumuseţea, îmi spun afectuos, şi cu un gest reflex pe care mi-l detest

totdeauna cu întîrziere, întind mina şi-i cuprind încheietura rotundă, zvîcnindă, cu came tare şi fierbinte. Spre surprinderea mea, Maria se ridică brusc şi mi se aşază pe genunchi. Din părul ei, din pielea catifelată cu reflexe tandre, din buzele şi res- piratia ei, dintre sinii aceia aproape impertinenţi se desprinde un abur ameţitor, o mireasmă uitată, răscolitoare. Nu ştiu ce să fac. Îi simt carnea tare a şoldului. Rîde. Rîde gîlgîit, vesel, cuceritor, cum n-am auzit de mult rîzînd pe cineva. Bate din palme, îmi ciufuleşte părul, n-am strîns în braţe de luni de zile, am 26 de ani, ea rîde, îşi culcă obrazul pe umărul meu, mă sărută pe obraz şi repetă mereu un nume:
— Josef! Josef! Josef!
Probabil devin feroce, pentru că Maria îmi sare din braţe, îmi face o reverenţă, zboară în camera mea de unde se-ntoarce cu vechiul album de familie. Il deschide acolo unde sînt pozele fraţilor ei proaspeţi ingineri şi mi-l arată pe Josef, fratele cel mare, care-a condus un detaşament de partizani în Carpaţii Albi. Mi se cuibăreşte în braţe, răsfoieşte albumul şi vorbeşte, vorbeşte, îmi povesteşte viaţa lor

dinainte, îmi trage cu ochiul cînd e vorba de Josef, mă ameninţă cu un arătător fraged şi inocent, făcîndu-mă să-nţeleg că Josef era un ştrengar şi jumătate, fetele-l plăceau, îi scriau scrisori, că ar fi putut lucra liniştit la fabrica din oraş, unde-ar fi fost plătit bine şi multe alte lucruri din viaţa acestui
Josef îngropat în fundul grădinii unde l-a-mpuşcat o patrulă S.S.

Are genele umede. Sînt obosit. Sfios. Dezarmat. Parc-am preluat ceva din destinul lui Josef Jilacek, cu care, după toate aparenţele, semăn la chip.

8

Noapte albă.

Maria mi-a urat probabil noapte bună, m-a obligat să mă culc, mi-a bătut perna, a întors-o, m-a-nvelit la spate cu plapuma, m-a sărutat uşor pe frunte, grijuliu şi matern.

Noapte albă şi mereu, persistent, aceleaşi gînduri, imagini perfect înscrise pe ecranul unei oglinzi, oglinda în care se ferchezuia Josef, acest *alter ego* slovac, cînd se ducea la vreo întîlnire. Plapuma e caldă, de la geam trage, şi pe-afară e

umed, ceaţă, şi acolo sub cota 736 gruparea aceea se pregăteşte să cadă în flancul vînătorilor de munte.

— 14 spinări de munte, toate peste 1 200, spune generalul din oglindă şi-mi întoarce spatele îmbufnat.

Sînt sleiţi, aviatorule, sle-iţi!!Somn. Cleios. Greu. Umed. Bătăi în geam. A, da. Bate Aurel. Mergem la pescuit. A venit cu motocicleta. Într-o jumătate de oră sîntem la Satchinez.

— Don’ ent! Aveţi vreme să vă bărbieriţi. Ziceam să vă bărbieriţi dacă mergem cu *asaltul.*

În camera lui Josef şi a celuilalt e frig. Motociclistul are umorul lui. Se vede că-i e greu să renunţe.

— Scoli toată casa, sergent.

— Domnişoara e sculată... Haideţi afară să faceţi cîteva mişcări de înviorare. E ceaţă-al dracu’ şi nu ştiu cum decolăm...

Spuneam eu că are umorul lui ? Il are !

— Flexiuni, don’ent !

— Cînd ţi-oi arde o sută de culcări, ţi-arăt eu flexiuni.

'— Reface reflexele, don’ent.

Afară frig, umezeală, mizerie. Miros de livadă în aprilie, de coajă de pom, de pămînt fleşcăit. Mi-am tras cizmele de blană peste pantalonii de pijama. Stau cu torsul gol în ceaţă şi mă las terorizat de sergentul care-a fost un fel de antrenor la o sală de box, pe Griviţa.

— Acu’ facem nişte pugileuri... Pe vîrfuri, pe vîrfuri... Arde-l don’ent, mama

lui de Valter... Vă rog să mă scuzaţi... E bine aşa... Respiraţi adînc... Poftiţi să vă masez.

9

Are laba vin joasă cu care-mi umblă uşor pe după urechi, pe ceafă, mă spăl cu apă rece, mă freacă cu prosopul şi-mi dau seama că afurisitul mă pregăteşte ca pe-un cocoş de luptă, ca pe-un boxer înrăit. Iat-o şi pe Maria cu o ceaşcă de cafea aburindă, cafea de război, amară şi fără gust, dar fierbinte şi parcă de-a- casă.

De-afară se-aud motoarele. Un huiet stăpînit care face să vibreze geamurile. Se-ncălzesc în timp ce-mi beau cafeaua. Acum le-ncearcă în plin. Cît sînţ de o-bişnuit cu vuietul ăsta profund, cu toată forţa sonoră a celor 1 500 de cai dezlănţuiţi, mă las impresionat...

— Barba, don’ent. Mai aveţi cinci minute.

— Motociclistul stă neînduplecat, cu briciul în mînă. Mă aşez oftînd. Mă bărbiereşte rapid, la lumina lămpii de gaz pe care Maria o ţine în mînă... Maria care miroase a somn, a vis, a fraged, a căldură bună din aştemuturile curate, cu iz de dulap şi levănţică.Decolezi pe celule, între butoaiele cu benzină, ordonă comandantul. E echipat de zbor şi ca-ntotdeauna încins cu centura de care-i atîrnă pistolul.

— Unde ţi-e pistolul ?

— În avion, domnule căpitan.

— Te rog să-l încingi.

— Am înţeles.

Realitatea este că nu înţeleg la ce poate fi bun un pistol, în afară de cazul cînd nu vrei să cazi viu în mîna inamicului...

A *doua* se foieşte pe lîngă avioane. Scurte, fuzelate, cu elicele ridicate spre ceaţa care trece gogoloaie, „Ghe“-urile trase la linie, estompate în zidul albi- cios, îmi dau mereu aceeaşi senzaţie nouă, fragedă, de întîlnire cu tine însuţi în nişte dimensiuni care te amplifică şi-n acelaşi timp îţi creează o stare de profundă

delectare estetică.

Mă grăbesc să-l ating.

— Bună dimineaţa, bătrîne.

— Să trăiţi, don’ent.

I-am zis bună dimineaţa ,,Ghe“-ului şi mi-a răspuns glasul gripat al maistrului Cristea, care tot „Gheu“ se cheamă,aşa cum iese de sub capotă, cu dinţii de viplă strălucind.

Maistrul Cristea şi „Ghe“-ul nu se pot concepe ca entităţi deosebite. Se întrepătrund după nişte dichisuri de ei ştiute, rămase în afara înţelegerii mele. Cînd 331 are bujiile ancrasate, Cristea vorbeşte nazal ca un arhidiacon bizantin, cînd Cristea tuşeşte, tuşeşte şi 331 sau cel puţin mi se pare mie că tuşeşte, dacă Cristea şchioapătă de stîngul, ştiu cu precizie că ori mi se snarge cauciucul stîng la decolare, ori pier Hchid la jamba stingă şi exemplele se pot înmulţi la infinit, cele mai dramatice rămînînd cele în care vin cu aripile ciur sau cu cîte-o frumuşică de gaură în fuzelaj şi bietul 331 trebuie să plece la A.S.A.M. pentru reparaţii. Cristea pogoară pe pămînt tot sfîntul pomelnic al ortodoxismului, mă priveşte asasin şi face comentarii străvezii la o anumită lipsă de măiestrie a unor piloţi care se lasă făcuţi sită. Ritualul începe cu turul împrejurul avionului, cu scărpinatul îndelung sub cascheta soioasă şi cu interjecţiile de rigoare.

Control.

Profundor, direcţie, eleroane, jambe, cauciucuri.
Un mîrîit de sub capotă.
— Asta-i vreme de zbor ?
— Nu e !
— Mie nu-mi arde de glumă.
— Nici mie.
Alt mîrîit.
— Schimbai capsula la boost. Aşa că merge.
— Zici că merge ?
— Aţi îmbrăcat puloverul ?
— L-am !
— Aţi mîncat?
— Mda! &
— Pînă încercaţi jmotorul, vedeţi c-aveţi ceva bun acolo...
Asta merge aşa de anul trecut. Mereu am „ceva bun acolo“, adică între vizor şi parbriz, un sandviş cu şuncă de Pra- ga, un baton de ciocolată, bomboane a-cri^oare, fructe acrişoare, cîte-o lămîie apelpisită, de cine ştie unde... Interogatoriul continuă implacabil.
— Vă spusei să vă puneţi fularu’... Unde-i fularu’ ăla de lină, care vi-l a-duse... Hm...
— Aici.

— Ia vedeţi să nu vă scape pistolu’ între comenzi.

— Iar vă urcaţi ca-n căruţă?! Vedeţi că turtiţi voleţii ăia.

— Cum merge maneta ?

— Uşor...

— Merge, dacă...

Se urcă pe plan. îmi ajută să-mi leg paraşuta. Chingile.

— Vorbii aseară cu Vlăduţ. Zice că dacă-i curăţaţi acu’, adică dacă-i lichidaţi, facem o dublă învăluire, de-ajun- gem la Berlin şi-atunci... ăăă... fascismul... Şi-aşa nu-nţelegeţi nimic, aşa că mîncaţi pieptu’ ăsta de găină, că acu’ se dă decolarea.

Recunosc că n-am înţeles niciodată lecţiile de strategie ale lui Vlăduţ, pasionat pentru manevre ample, pe cîteva fuse orare, cu forţele unui continent. În strategia lui Vlăduţ intră anglo-americanii, maquis-ul francez, partizanii cehi, toată armata sovietică, cu un singur scop. Să-l prindă pe Hitler şi să :

— Don’ent să-l băgăm într-o cuşcă. Să-l iau eu la remorcă şi să-l arăt prin pieţe, don’ent cum i-a făcut Timur cel şchiop lu’ Baiazid...

Maistrul Vlăduţ s-a declarat inamicul personal al lui Hitler. Pieptul de găină e fraged, uşor usturoiat. O rachetă albă. Servanţii au trecut la bendix. înghit repede, îmi ling degetele la propriu, îndes mîinile în mănuşile de zbor în vreme ce Cristea controlează rapid centurile, butoanele tabloului de bord, îmi ridică gulerul de blană şi mormăie ceva împotriva tinereţii care trece prin viaţă fluierînd.

închid cabina. Devin brusc „Gheu“. Mai exact, avionul Me 109G6.331 devine brusc o fiinţă raţională. Nu mai există nici o delimitare fizică între mine şi maşină. Ştiu că trebuie să însoţesc *asaltul,* şi pentru asta trebuie să... Trag de strater. Cîteva ture la elice. Izbucnirea vie a pistoanelor. Merg rotund. Peste carlingă văluri alburii de ceaţă. Siluetele servanţilor la vîrful planurilor. Fac circuitul radioului, cu gestul inconştient cu cate deschizi gura să vorbeşti. Pîrîituri în căşti. Deasupra o pată de lumină. Se face zi.

— Alo ! Alo ! Răspundeţi pentru control.

— Sînt 428. Totul normal.

— Sînt 521. Normal.

— 324. În regulă.

— încercaţi motoarele.

Pun maneta în plin. Trag manşa în burtă. 331 vibrează profund. Forţă. O forţă uriaşă care-mi pătrunde în organism şi conştiinţă. Cad toate fleacurile. Nu rămîne decît sentimentul limpede că reprezint o idee, tăioasă, implacabilă, ireversibilă. Mai mult decît o idee. Un instrument al unei voinţe istorice. Din Groenlanda, prin Britania, Franţa, Italia, Iugoslavia, Uniunea Sovietică şi pînă la Polul Nord, în dimineaţa asta mii de a- vioane îşi încearcă motoarele.

Ceaţă.

Reduc motorul.

Totul normal.

Am intrat în circuitul pilot-avion. Simt prin aparatele de bord. înţeleg prin ele. Fac semn să se ridice calele. Am rămas singur în cabina îngustă, bine ranforsată. De jur împrejur perfidia gelatinoasă a ceţii... 06,15... Fosforul cadranelor familiar. Alb-verzui.

Rachetă verde de la P.C.

Rulez rapid printr-o lume estompată, redusă la siluete vagi. Am lămpile de poziţie aprinse. Mă-ndes în scaun. Tot universul s-a concentrat în carlingă. În dreapta izbucneşte o flacără roşie, fume-goasă. Alta mai în fund. Alta în stînga.

Rachetă roşie.

Virez scurt cu frînă. Şirul de flăcări se pierde în ceaţă. Balisaj de război. Butoaie cu păcură care ard fumegos. Nu e vreme. Trag motorul în plin. Mă fixez pe paloniere. Terenul desfundat mă leagănă. Un butoi arzînd zboară fulgerător la vîrful planului drept. Al doilea. Palonier stînga cu o idee de frînă. Al treilea. Al patrulea. Al cincilea. 331 dezlănţuit are tendinţa să ia aerul. Il ţin la pămînt. încă. Acum. Zbor. Palier peste ultimele torţe, simt viteza, mă destind, sînt în aer, trag manşa şi urc cu motorul vibrînd.

Mă-nfund într-un univers silenţios, tentacular, tenebros. În cabină încordare. O pală de lumină, alta, întuneric, lumină, din nou lumină, fuioare albe de ceaţă irizate acum purpurii, acum albastru, cer nesfîrşit, albastru, de-o puritate angelică, luminat festiv, luminat strălucitor şi de jur împrejur crestele munţilor, înzăpezite, cu albul imaculat al zăpezilor de vîrf iradiind diamantin şi cerul, cerul albastru, imens, pur, copleşitor.

Din ceaţă ţîşneşte elegant 428, coechipierul meu. Mă-nscriu într-un viraj uşor de urcare. Iată celula a doua. Ghicesc siluetele avioanelor, ca într-un fund de mare, văd sclipirile soarelui în elice, şi securitul carlingilor, apoi fuzelajele se desprind din ceaţă şi perfect sincronizate se-nscriu pe-o curbă ascendentă, tăin- du-ne calea.

Patrula a doua, din escadrila a doua a grupului 9 vînătoare, execută misiunea ordonată.

10

Nemţii zboară pe aceleaşi avioane, au staţii de radio identice, lucrează pe a-ceeaşi lungime de undă. În consecinţă ne-am dezobişnuit să vorbim la radio. Există o altă intercomunicaţie, dincolo de toate mijloacele tehnice. O articulaţie subtilă de la avion la avion, de la pilot la pilot. Nu poate purta nici un nume precis. E mai mult decît camaraderie, decît conştiinţă, decît prietenie. Toate astea la un loc, la valoarea lor maximă şi în plus totul: istoria, amintirile fiecăruia, visele...

Gîndurile fug pe parbrizul carlingii. Jos ceaţă albăstruie. O lingem cu fuzelajele. În stingă, dreapta, înainte, înapoi,

departe, aproape, munţii. De jur împrejur şi deasupra, lumina. Intensă, orbitoare, triumfătoare, tonică, exuberantă, imaculată. Nici război, nici moarte, nici suferinţă. Lumina strălucitoare care anihilează orice înţeles al cuvintelor omeneşti, orice sens al întîmplărilor care se consumă sub stratul de ceaţă albăstruie. Ozon, cer, lumină. Boostul normal. Temperaturile normale. Automatul de la radiatoare nu funcţionează prea strălucit. Probabil s-au înfundat cu noroi la decolare. Cronograful 06,34. încă opt minute de zbor pînă luăm sub protecţie *asaltul.*

Ca-ntotdeauna zborul devine delectare. Mai precis un nou fel de a fi, apropiat de o stare de detaşare mereu nouă, mereu proaspătă. Soarele materializează argintiu rotaţia elicelor. Siluetelor avioanelor lingînd stratul de ceaţă amintesc lumi fabuloase, rămase în mine din visele copilăriei. Zbor. Mai precis zburăm aproape, plan la plan. În stînga mea, coechipierul. Poartă numărul 428 scris negru pe ampenaj. 428 pilotează degajat. Ţine vîrful planului drept la cincizeci de centimetri de eleronul meu stîng, se uită

la mine şi-mi zîmbeşte. Casca îl face mai fioros decît e în realitate. În dreapta, celula a doua. 521 vîrlt între ampenajul şi planul meu drept şi 324 lipit de 521. 324 cu pipa între dinţi. Are o pipă din cireş lustruit, îmbibat cu toate esenţele subtile ale parfumeriilor de pe glob. Probabil 324 nu suportă mirosul de benzină. E înalt, atletic, cu ochi oţelii. Îi văd profilul acvilin tras cu tuş pe fondul strălucitor al carlingii. În secret îl cred cel mai tare pilot al aviaţiei noastre de vînătoare. De aceea îi dau cel mai greu loc în formaţie.

428 se leagănă pe planuri. Tresar. Rotesc maşinal capul pe toate cele 360 de grade ale orizontalei, plus cele 360 grade ale verticalei. 428 rîde. Îi văd dinţii albi, optimişti. Arată cu mîna înmănuşată cerul strălucitor. 428 e un sentimental iremediabil. Scrie scrisori în fiecare seară. Scrisori lungi presărate cu semne de exclamaţii şi puncte de suspensie. Un menestrel îndrăgostit. Fiecare femeie pe care-a cunoscut-o a fost cel puţin dumnezeiască. îmi arată cerul şi rîde. Poate e un fericit 428. Se leagănă pe aripi cu încîntare. Îi fac semn să supravegheze

stînga. Nu zburăm într-o călătorie de nuntă.

Alături 521 meditează. Matematic la 5 secunde îşi plimbă privirea pe tabloul de bord. Corectează poziţia avionului cu mişcări precise. Supraveghează cerul în restul celor 55 de secunde cîte-i rămîn. 521 e filozof. În concediile luate precis în timpul sesiunilor îşi dă examenele la filozofie. Asta n-ar fi nimic. Majoritatea studenţilor din anul IV la filozofie nu sînt filozofi. 521 este. L-a învestit cu acest titlu onorabil întreaga patrulă. Intîi a trebuit să facem demersuri la toate depozitele aviaţiei, ca să-i găsim o cască pe măsura puţin decentă a capului. Cap de filozof, i-a spus 324, şi nici măcar nu dădea primele examene de anul întîi.

În al doilea, al treilea şi-al patrulea rînd, 521 face exerciţii yoga de respiraţie, stă în cap în fiecare dimineaţă un număr de minute şi ia viaţa aşa cum e, lucru care l-a consacrat definitiv.

Are un obicei puţin potrivit vocaţiei lui de filozof. Nu greşeşte niciodată ţinta în care trage.

Şi altul şi mai puţin potrivit.

Pe timpul luptei aeriene, îl înscrie pe 521 în viraje atît de fanteziste şi totuşi atît de implacabil logice, că 324 scoate interjecţii stranii urmărindu-l şi din cînd în cînd spune la radio :

— E rîndul meu !

Drept pentru care 521 renunţă la ţinta prinsă în colimator, cedîndu-i-o coechipierului printr-o degajare derapată.

Sînt un om cu patru inimi, patru capete, patru familii, zbor simultan în patru avioane de vînătoare, ceea ce e bineînţeles absurd şi incredibil.

Am fost doborît în flăcări la Cîmpia Turzii. Trei din mine au încins un carusel drăcesc în jurul propriei paraşute pentru că piloţii de pe „Focke-wulf“-uri se amuzau cîteodată să ciuruie paraşutele. Aceşti trei *alter ego* s-au bătut homeric, spiralînd în jurul meu, cădeam legănat în suspante, vedeam flăcările de la gurile tunurilor noastre, „Fewe“-urile înverşunîndu-se, aerul îmi şuiera la căşti — probabil mă cred cel puţin comandantul aviaţiei, mi-am zis — şi ştiu c-am cîn- tat tot timpul un cîntec stupid, în care era vorba de o apă de colonie căreia i se făcea multă reclamă la radio. Colonia se numea „Diavolo“.

428, 521, 324 şi eu, 331. În aer, patru

numere a trei cifre zugrăvite cu negru pe ampenajele unor avioane cu burţile fuzelajelor identice păstrăvilor, cu spinările albăstrii, mate, cu carlingile pline de soare.

Patrula a doua, din escadrila a doua a grupului 9 vînătoare, execută misiunea ordonată. Cer senin. Ceaţă pe văi. Totul bine la bord. Pînă la întîlnirea cu *asaltul* încă 3 minute şi 45 de secunde.

11

Jos ceaţa se adună sau se subţiază pe măsură ce ne apropiem de Carpaţii Albi. Un petic de drum. Cîteva case. Ceaţă alburie. Un castel cu pereţii cenuşii. Un acoperiş de ardezie. Brazi. Licărul vesel al unei ape. Ceaţă. Blindate. Scame subţiri, un drum şi blindate. Un număr alb vopsit pe cuirasa verzuie : 777. Flancul nostru drept nu poate fi departe. Blindatele sovietice încearcă să facă legătura.

La fiecare an nou, patrula, în mare ţinută, sau numai în ţinută de campanie şi 324 perfect lucid, atletic, în diner sau încins cu spadina, sau cu pistolul, oficia. Scotea cu gesturi rituale un săculeţ din mătase vişinie în anii fără soţ, violetă în anii cu soţ. Stăteam drepţi. Dacă eram la o petrecere a flotilei, aveam între noi o cupă de şampanie. Dacă eram pe aerodrom, ieşeam în crivăţ. 324 deşerta săculeţul, gol întotdeauna, ori în cupa de şampanie, ori în groapa săpată în zăpada aerodromului. Spunea un singur cuvînt:

— Iluzii.

Păstram apoi un minut de reculegere.

O pată de lumină pe-o coastă. Trupele noastre, un pluton încă minuscul şi imperceptibil. Căşti, siluete, umbra brazilor, a trecut.

Sîntem patru, ne trăim vieţile disperat de departe unul de altul şi disperat de aceleaşi. Sîntem patru, patrula a doua şi sîntem ciudat, unul singur. La ultimul an nou, ianuarie 1945, 324 a tăiat meticulos cu un cuţit cei doi săculeţi din mătase. La Turda horthyştii îl uciseseră pe locotenentul Secicar, doborît de artileria a.a. Il uciseseră sălbatic şi apoi îl

jupuiseră. Îi ţintuiseră pielea pe uşa bisericii de la intrarea în oraş, dinspre aerodrom şi troiţa lui Mihai Viteazul. Secicar era al cincilea. Prietenul din copilărie al lui 324.

Virez uşor pe stînga. Patrula stă diagonal pe cer şi munţi. 324 agăţat deasupra noastră, de un punct invizibil, împietrit, cu trăsăturile săpate într-o materie dură de culoarea necruţătoare a granitului.

Lysa. În dreapta creasta Javornik-ului plină de soare. Jos valea, pasul Lysa, ceaţa subţiată, pădurea. Altimetrul 500. Cronograful 06,42. Sub noi, lingînd pădurea, plan la plan, pe patrule eşalonate dreapta, *asaltul.* Capul primei patrule de asalt îşi clatină planurile. Ne-a văzut Măresc turajul. Trec cu 428 să încrucişez în faţa formaţiei. 521 rămîne să facă protecţia spatelui.

12

Viraj pe stînga în cuţit. 428 se află simetric, la o sută de metri în dreapta primei patrule de asalt, tot în cuţit. *Asaltul se* scurge pe sub noi. Avem viteze deosebite. Să-i putem însoţi şi apăra

trebuie să ţesem deasupra lor o plasă de viraje întretăiate. Viraj pe dreapta. 428 vine alunecat pe o aripă. Trece pe sub mine. îmi rîde. Dedesubt munţii. Petice de zăpadă. Cerul strălucitor deasupra. Scame de pîclă între pinii giganţi, cu trunchiuri roşii. O vale. *Asaltul ?*
Unde-i *asaltul?* îngheţ. Iată-l. Jos, lipit de spuma albă a torentului, înghesuit între doi pereţi verticali de bazalt.

Băieţii de la *asalt* sînt maeştri ai pilotajului la joasă înălţime. Viraj pe stingă. Peste trei minute sîntem la obiectiv. Acolo trebuie să fie vîrful Hostyn. Are 736 metri. Pe altimetrul meu 400. Viraj în cuţit. 428 trece pe sub mine razant. Ne depărtăm pînă-n pereţii văii. Sînt verticali, reci, neprietenoşi. Văd nişte pini piperniciţi, agăţaţi deasupra unei prăpăstii. În spate, celula a doua tocmai se-ncrucişează. Cînd noi sîntem lateral de *asalt,* ei sînt deasupra lui şi invers. Imposibil să pătrundă un vînător inamic la *asalt.*

Peste patru minute comandantul de escadrilă, perfect bărbierit, cu cămaşa imaculată, se va afla la 3 000 deasupra noastră. *Asaltiştii* ocolesc Hostynul cu burţile pe firul văii. Nemţii trebuie că aud motoarele. Nu văd nimic. Nu-i vedem nici noi. Şi totuşi sînt aici, în spatele muntelui ăsta rotund şi-mpădurit. Aud toate văile răsunînd de vaierul motoarelor. Poate au pornit blindatele şi-atunci nu ne mai aud. E tîrziu. S-ar putea să-şi fi schimbat amplasamentele încă de la miezul nopţii. S-ar putea să fi declanşat atacul încă din zori. Sau dinaintea zorilor. La orele acelea tulburi, cleioase, umede, mă gîndesc la infanteriştii agăţaţi de creste. Zgribuliţi în poziţii. Viraj. *Asaltul* măreşte uşor distanţele. Sărim o şa. Iarăşi şoseaua. Un petic de ceaţă. Pierd *asaltul* din ochi. Viraj strîns. În stînga şi dreapta pereţi verticali de piatră cenuşie. Explozii. Una. Două. Patru. Multe.Un miez de flăcări violet. Fum alb. Trăiască disciplina de fier, prusacă. Maşinile stau cîte patru, după fiecare cotitură. Sînt „Henschelle“ uriaşe, pline de trupe. Cască lîngă cască. Maşinile au fost pînă acum cîteva secunde. Din dreapta, un şir de trasoare îmi trece pe sub

ampenaj. Ştiam. Alt şir coase cerul sub planul stîng. Altul. Altul. Ţîşnesc de pe versantul drept. Tot spaţiul din jurul meu e percutat de şiruri incandescente. Viraj strîns. *Asaltul* revine în şir indian. Văd cu coada ochiului cum maşinile acelea uriaşe iau foc. Cum soldaţii aceia verzi sar şi fug în toate părţile, cu mişcări, de aici din carlingă, ridicole. E vremea să mă ocup de artileria a.a.

— 428 treci în şir indian, ordon.

— Am înţeles, răspunde vesel glasul coechipierului meu, sentimentalul.

13

Sufăr o metamorfoză subită chiar pe timpul virajului strîns, aproape răsturnat, care mă trece în spatele crestei după care se strecoară *asaltul.* Recepţionez simultan N impresii. Sistemul meu cerebral îşi accelerează normele de funcţionare pînă la vertiginos. Pe timpul virajului feresc o stîncă, scot avionul pe direcţia inversă direcţiei ţevilor artileriei pe care le văd limpede, un tun automat are ţeava încercuită cu cercuri albe (atîtea cîte avioane a doborît), lucru care mă-ntărîtă şi mă face să pic de manşă ca să-l prind în

colimator, surprind *a- saltul* schimbîndu-şi direcţia, adică venind la atac din faţa mea şi-l felicit în gînd pe comandant, aud în căşti glasul sec, binecunoscut, care-mi dă o senzaţie de eliberare :

— Sînt în zonă! Vezi-ţi de treabă!

Răspund :

— Am înţeles foarte bine.

Ochesc, văd servanţii manevrînd disperaţi dispozitivele de ochire, tunul nu şi-a întors încă ţeava spre mine, dar din dreapta mă urmăreşte o cvadruplă care trage prea sus, potrivesc turajul să nu-mi găuresc palele cu mitralierele, ordon :

— Cvadrupla din dreapta, la care 428 răspunde :

— Văzut !

Ordon din nou :

— 521 *asaltul,* la care mi se răspunde :

— În regulă.

Constat că unuia din servanţi i-a sărit casca. Are părul de un blond copilăresc, faţa înspăimîntată, iar comandantul tunului e un *gefreiter,* ştiu că-i ucid în microsecunda următoare şi mai ştiu că nu-i asasinez, ci-i pedepsesc cumplit pentru sălbăticia cu care s-au agăţat de o idee (sălbatică şi absurdă, deschid foc cu mitralierele, trasoarele muşcă piatra sub camuflajul tunului, acum trag cu tunul de bord, *gejreiterul* îmi intră imens în colimator cu gura crispată, cu mîinile zvîrlite în lături, trec atît de jos că văd baioneta blondului, insigna de artilerist a.a. cusută deasupra buzunarului stîng, în focul luptei îşi dăduse jos mantaua, continui să trag în lungul amplasamentelor aşezate acum pe liziera pădurii de molid şi văd într-o tăietură trei lariţe care-mi aduc aminte de o vînătoare de cocoşi de munte pe vîrful Varîngu, la Poiana Mărului.

Pic în spatele crestei, văd o explozie puternică în vale, probabil un camion cu muniţie şi mă supăr pentru că panseul cu nemţii agăţaţi de o idee absurdă şi sălbatică. îi aparţine filozofului.

— Plagiez, mormăi, am degetul pe butonul radioului şi-l aud pe 428 :

— Lovit magistral. Felicitări.

— P4

—

Virez în urcare cu motorul în plin. Ţîşnesc dintre clinele împădurite, drept în soare. Puţine şanse să fiu văzut. Altimetrul urcă rapid : 500 — 600 — 700 — 800 — 900. Trag într-un viraj peste umăr. Văd din poziţia puţin comodă a celui care stă în creştetul capului, asaltul revenind pentru a patra oară la atac cu armamentul de bord, sub nivelul artileriei a.a. Deasupra elicei, în cerul luminos, o rază de soare răsfrîntă sclipitor într-o carlingă. Trag de manşă în aşa fel, încît să cad pe spate, aproape pe verticală, peste poziţia artileriei. Nu e vreme. A trecut poate o jumătate de minut. Timpul aici are dimensiuni neverosimile.

Timpul şi spaţiul, dilatate la maximum de viteză.

— Pfui! Iarăşi plagiez.

Asta mă-ntărîtă de-a binelea. Răsucesc scurt avionul într-o jumătate de *tonou.* Pic. Vitezometrul aleargă. 600 — 700 — 800. Reduc motorul. Altimetrul coboară vertiginos. Temperaturile în regulă. Boostul în regulă. Aici un amplasament cu un tun automat jumelat. De data asta nemţii au reuşit să întoarcă ţevile spre mine. Le văd limpede oprindu-se în colimatorul meu. Două guri negre, o lucire

albăstruie, inelele de răcire. O săgeată de lumină se refractă din lentilele aparatului de ochire. În stînga un telemetrist cu faţa îngropată în vizorul aparatului. În dreapta un ofiţer în manta, caschetă, mănuşi, cu binoclul. Probabil îi scot ochii. Ţevile. Cele două ţevi cu gurile negre, drept în colimatorul meu. Am făcut manevra prea lung. Le-am dat timp să mă urmărească. Două puncte în tot universul. Un tun automat jumelat. Un avion care pică vertiginos deasupra lui. O linie care le va uni peste o miime de secundă. Traiectoria. Nişte artilerişti tineri. Fără nervi. De altfel, n-au nici un cerc alb vopsit pe ţeavă. Şi tunul nou, nouţ. Áre scutuí luciu, uns proaspăt. Au deschis focul. Pripit băieţi. Pripit. Trasoarele îmi şterg fuzelajul, sub radiatoare. Trag uşor de manşă. Dîra fuge dedesubt. Văd smuciturile ţevilor. Constat că au frînă de tragere dură, Trag scurt cu mitralierele şi tunul. Cred, patru proiectile de tun. În vale, sub umărul crestei, dintr-o surpătură apare (un tanc de tip „Tigru“. Sînt prea lansat să renunţ. Şi tanchistul prea dezorientat să nu stea în turelă. Pic în continuare deasupra tancului. Tanchistul dispare ca la teatrul de

marionete. îşi trage capacul turelei. Stă lateral aşa că încerc cu tunul undeva jos. Poate-i rup o şenilă.

— Alo 331. *Asaltul* a terminat misiunea. Ordin.

E glasul filozofului.

— 521. însoţeşti pînă la aterizare.

— Am înţeles.

Din nou în căşti glasul comandantului de escadrilă :

— 331, dreapta, valea a doua. Ataci la sol. Raportezi efectul *asaltului.*

— Am înţeles.

Comandantul rezistă tentaţiei Rămîne la plafon să ne asigure. Pe noi şi *asaltul* care iese din zonă. Izbucnesc trasoare.
Din stingă. Din dreapta. Multe. Şiruri lungi. Roşii. Apar sacadat de pe versanţi. Sfîşie văzduhul. Se resorb în el. Valea a doua pe dreapta ? ! Da. Cîteva maşini. Trei tancuri. Soldaţi care se-mbarcă rapid. Viraj de luptă cu motorul în plin, cu planul stîng pe deasupra stîncilor gri. Redresare. Picaj.

14

Nu ştiu cît sînt de vinovaţi cei asupra cărora pic cu soarele în spate, soare timid, de primăvară, dar trebuie pedepsiţi.

Reticulul luminos al colimatorului se proiectează pe valea şerpuită. Un pripor. Un colţ de stîncă. Pic. Ce destin i-a minat să cotropească lumea ? Cea dintîi maşină. Soldaţi cenuşii, înnebuniţi de spaimă. De ce-au urmat un halucinat ? Ce există uman, profund în ei ? Aduc reticulul pe spatele maşinii. Cu ce drept au declanşat războiul ? De ce ne-au luat Ardealul ? Măresc turajul. Ce-au căutat la Paris ? La Atena ? De undeva îmi taie drumul o rafală.

— 428.

Văzut.Au însîngerat întreaga Europă. De ce ? Căşti. Soldaţi care sar dezarticulat peste obloanele „Henschell“-ului. Un ofiţer cu calota caschetei ţuguiată exagerat. Altul care-şi trage cureluşa căştii sub bărbie. Ţinta în centrul reticulului luminos. Foc. Prelung. Cum se comportă adepţii pumnului, cînd sînt izbiţi cu pumnul ? A doua maşină. Foc. A făcut explozie. Tund turelele celor trei tancuri. Degajez în „sandelă“ cu motorul în plin. Mă uit înapoi. 428 trage în soldaţii care încearcă să fugă în lungul văii. Picior pe stînga. Palonierul răspunde exact. Cad pe plan. O ranversare scurtă. Motor. Redresare. Revin la atac.

15

Prin faţa colimatorului trece o fustă roşie. „Vrei să fiu prietenuşa ta ?“. În nări miros de soare. încheietura caldă a Măriei. Josef. Motociclistul. Dau un regat pe motociclist. Ce barbarie să nu-i poţi avea aici, undeva la adăpost, instalaţi ca într-o lojă. „Pugileurile“ lui de azi dimineaţă m-au dinamizat straşnic. N-are haz să-i povestesc cum a fost. Tancurile gonesc spre pădure. Urcă coasta omizi cuirasate,

cu infanteriştii agăţaţi de turele.

— 428, tancurile.

— înţeles, răspunde.

Revin la maşina din fruntea coloanei. Trebuie blocat drumul. Dacă eram deştept, o făceam la-nceput. După creastă o cască ovală, verde, lucie, o mină şi o batistă fluturată vesel. Ai noştri! La dracu ! Cînd au făcut 35 de kilometri ? Azi-noap- te ? Nu mai sînt eu în carlingă. Sentimen- taloidul ăsta cu genele umede, exaltat şi copleşit e 428. Numai el are brevet de sentimental în patrulă.

— Atacă tancurile, spun la radio. Ai noştri...

— Văzut.

— Redresează spre Hostyn.

— înţeles.

«Pic aproape pe verticală ca la miting. Cei de jos sînt nişte înfrînţi. Ăştia doi sînt soldaţi vechi. „Viteji“. Unul ţine deasupra capului picioarele unei mitraliere de infanterie. Ochitorul trăgător, nemişcat, crăcănat în cizmele lui scurte, îi văd fundul luciu al căştii, caută să mă prindă în cătare.

Vitejie inutilă. Pentru că toţi ceilalţi sînt înfrînţi. Cu armele. Moral. În toate

sensurile. O microsecundă din destinul lor sînt eu. Nerodul ăsta mă poate doborî mai sigur decît artileriştii care de frică să nu se ucidă reciproc nu mai trag decît atunci cînd degajăm în soare. E cazul să-l pun pe fugă. Trag. Văd unde sar aşchiile de piatră. Aproape de cei doi. Ce vor să-mi demonstreze ? Fugiţi berbecilor ! Fugiţi. Trage. Aud gloanţele lui în planul stîng. Mi-a găurit bordul de atac. Elero- nul ? Mişc manşa. Perfect. Pic cu puţin motor. Cei doi, tot nemişcaţi. Rafala lor se deplasează pe dedesubt spre carlingă. O sutime de secundă şi... Trag... Cel care ţine mitraliera se lasă într-un genunchi. Cu un ultim efort, îl simt de-aici, dureros, ridică picioarele armei. Şi faţa. Nu văd decît o pată albă sub cască. Indulcese. Trag cu tunul în radiatorul maşinii. Redresez. De data asta era să intru în stînci. Transpir brusc. Rece. Motor în plin.

— Alo 331. Alo 331. Lovit în motor.

Mă răsucesc scurt într-un viraj aruncat.

428 urcă cu trenă groasă de fum alb.

— Temperatura ?

— Urcă.

— Zboară la asalt.

~

— De sus comandantul:Nimic în zonă. Dacă poţi aterizează.

428 :

— Am înţeles.

— Eşti rănit ? îl întreb.

— Aiurea... Vezi că i-am dat pe ăia jos de pe tancuri.

428 virează uşor. Trena se-nnegreşte. Mi-e frică pentru el.

— Dacă nu merge, pune-l pe burtă, ordon.

— I-a crăpat un piston, ceva. îmi mută fălcile cu trepidajul.

— Vezi să nu iei foc.

— încă nu.

Dispare după creste. Ordon :

— Raportează situaţia din minut în minut.

— înţeles.

Mă simt dintr-o dată singur. Lipseşte jumătate din mine însumi. Nu sînt eu, decît în celulă. Cerul mi se pare pustiu. Lupta fără haz. Din sprîncene îmi picură în ochi stropi reci de sudoare. Virez în cuţit sub nivelul crestei pe care-am văzut fiuturînd batista. În căşti :

— Temperatura creşte. Parbrizul stropit.

— Ai unde să aterizezi ?

— încă nu !

<— 428... În cazul că... Sări!

— Am înţeles.

Sub creastă subunităţi romîneşti. Vînătorii de munte. Se caţără cu armele în cumpănire. Cai cu samare. Cîţiva măgari cu coşurile pentru răniţi. Jos maşini camuflate cu crengi de pin din care coboară soldaţi cu căciuli albe. Trebuie să ţin pe nemţi cu capul la pămînt. Mă strecor printr-o şa împădurită. Din pădure ies patru camioane nemţeşti. Unde-au stat că nu le-am văzut?! Servanţii de la cele trei tunuri antiaeriene tefere viermuiesc pe lîngă amplasamente. Probabil îşi schimbă poziţia să flancheze infanteria noastră din capătul versantului. Motor. Drace! S-a aprins semnalizatorul limitei de muniţii.

— Sînt 331. Nu mai am muniţie. Coloana de maşini imobilizată. *Asaltul* a distrus gruparea de atac. Ordonaţi.

— Prinde-l din urmă pe 428. Duceţi-vă acasă.

— Am înţeles.

În căşti glasul calm stăpîn pe situaţie al comandantului :

— Dobrescule, ţine-i pe nemţi la

pămînt. Atacă ai noştri.

— Am înţeles.

Virez spre est. Văd sus, în dreapta, celula care pică de la 3 000. În aceeaşi clipă o rafală scurtă îmi ciuruie vîrful planului drept. Picior brusc pe stînga. Ştiu că sînt atacat din aer. Reduc motorul. Pic cu burta la creasta pădurii. Rafala următoare tunde vîrfurile molizilor, mult în dreapta. Văd dreapta, spate, silueta lansată a unui „Gheu“.

— Sînt atacat, spun.

— Văzut, răspunde locotenentul Dobrescu.

Esenţial e să-i ţin agăţaţi de coada mea pînă cînd... Rafală din stînga. Oblic peste carlingă la un lat de palmă. Rafală din dreapta pe sub fuzelaj. Dreapta e mai slab trăgător. Viraj scurt pe dreapta, sub creasta împădurită. Deasupra şi-n spate o celulă cu crucea neagră şi zvastica. Pe moaieul elicei o spirală albă... Divizia „Siegfried“. O ştiu. Motor. Viraj în urcare pe dreapta, strîns, atît de strîns, încît 331 începe să vibreze profund.

În calmul din carlingă, raţiunea, reflexele, conştiinţa lucidă lucrează perfect, sincron şi cu supraviteză. Dacă vreau neapărat să scap (sînt pe o jumătate de spirală ascendentă cu aproape 40° dincolo de posibilitatea „capului" inamic de a trage în mine), pic şi mă strecor pe văi spre casă. Dezavantaje multiple : nemţii îl pot vedea pe 428 după trena de fum şi-l pot doborî fără risc, îi scot din zona de acţiune a celulei, rămîn cu ei fără muniţie.

Gîndesc fără cuvinte. Gîndesc în imagini. Imaginile rulează fulgerător pe parbriz. N-am mai multă muniţie decît trei rafale scurte la mitraliere. La tun nimic, îmi rămîne manevra. În cîte secunde mă pot ei doborî ? În cîte secunde se angajează celula ? Ei sînt numai doi ? Supraveghez cerul. Celula vine lansat, cu viteză maximă. Aud perfect în căşti:

— Achtung ! Achtung ! Sie haben ein feindliches Jagdflugzeug im Rücken.[1]

Probabil cineva de la artileria lor antiaeriană cu un aparat de radio F.G. 16.

Un glas gutural:

— Habe gesehen![2]

Cei din divizia „Siegfried“ sînt luptători

1 Atenţie! Atenţie! Aveţi vînătoarea inamică în spate.

vechi. Necruţători. Au preluat ceva din tradiţiile sîngeroase ale ordinului cavalerilor teutoni. Pentru ce se mai bat, mă-ntreb şi strîng virajul pînă cînd îmi simt sîngele gonit din toate vasele capului de forţa centrifugă, care mi-l alungă în picioare. O greutate enormă îmi zdrobeşte umerii. Picioarele apasă palo- nierele, uriaşe, grele, turnate în plumb, îmi dă tîrcoale vălul negru. Am intrat în viraj cu viteză mare. Poate-am şi obosit picînd şi redresînd scurt, în timpul atacului la sol. Viaţa în carlingă e comprimată pînă la explozie.

17

Singura şansă rămîne virajul. Văd perfect lucid cum se schimbă raporturile matematice şi aerodinamice dintre forţa motorului, viteză şi portanţă. Viaţa mea acum. mi-o preţuiesc subit la încincitul valorii ei reale, viaţa mea înseamnă posibilitatea de a nu intra în interiorul curbei pe care alunecă celula din divizia

2
Văzut!

„Seigfried“, în aşa fel, încît orice rafală pornită de la ei să fie exterioară spiralei pe care-o înşurubez în cerul dintr-o dată dens şi interesant numai în măsura în care mă susţine. Lucrez simultan cu manşa şi stabilizatorul. Supraveghez permanent viteza şi fantele. Emoţia surprinderii a trecut. De sus, în interiorul virajului celor doi, cade celula locotenentului Dobrescu. În căşti :

— Greifen sie an, oben nach rechts, Herr Hauptmann ! (Atacaţi dreapta sus, domnule căpitan !)

— Greifen sie zu ! (Strînge !)

— Jawohl. Und ? (Bine. Şi ?)

— Wir kämpfen ! (Luptăm !)

— Noch ? (încă ?)

— Greifen sie zu ! (Strînge !)

— Jawohl. Und ? (Bine. Şi ?)

— Sie sind zu vorgeschritten! (Sînt prea lansaţi!)

— Jawohl. Und ? (Bine. Şi ?)

Intră în căşti un glas speriat, probabil staţia de radio a artileriştilor.

— Achtung ! Achtung ! Sie sind angegriffen ! Rechts ! Rechts ! (Atenţie ! A- tenţie! Sînteţi atacaţi! Dreapta! Dreapta!)

Şi comandantul celulei al cărui glas parcă-l recunosc :

— Schweigen sie ! Die Station ! (Lasă vorba ! Staţia !) şi imediat:

— Achtung, ich schiesse nach dem dort vorne. Beobachte die Zelle! (Vezi că trag în cel din faţă. Supraveghează celula !)

— Jawohl. Und ? (Bine. Şi ?)Gehe zum Teufel, Kurt 1 (Du-te dracului, Kurt!)
— Jawohl. Und Herr Hauptmann ? (Bine ! Şi domnul căpitan ?)
Derapez scurt în afara virajului. Destul de prompt să evit trasoarele capului de celulă, dar nu atît de inteligent să nu mă prindă rafala lui „Jawohl. Und ?“ în- planul drept. Eleronul ? Nu răspunde. Peste zece secunde mă angajez. Sînt suspendat pe cer, într-o poziţie imposibilă. Altimetrul ? 1 200. Perfect. Scot ştecărul căştii. Siguranţa chingilor. De- zăvorăsc cabina. Mi-e drag 331. Adio bătrîne ! Trag maneta roşie de largare a cabinei. O smucitură. Curent înfiorător de aer. Mugetul motorului. Cu un reflex de vechi prieten, reduc maneta. O miime de clipă adunat în carlingă. Mă destind. Sar.

18

Cad... Unu. Doi. Trei. Patru. Cinci. Şase. Cer. Munţi. Munţi. Cer. Cer şi munţi în cap, în picioare, pretutindeni. Şi aerul. Vîjîie. Rece. îmi îngheaţă obrazul. Deschid mîinile. Deschid picioarele. Mă stabilizez. Munţii urcă vertiginos.
Căderea asta libera e numai voluptate.

Cer. Cad cu dreapta încleştată acum pe mînerul de declanşare. Ceva negru trece fulgerător, cu urlet cumplit prin stînga. 331. Smucesc mînerul paraşutei. Aştept. Aştept o veşnicie. O infinitate de veşnicii. O smucitură. Suspantele. Alta. Puternică. În umeri. În inimă. Plutesc. Deasupra voalura albă, mîngîietoare, a paraşutei. Jos o explozie puternică. 331. Mă aşez în hamuri.

Diavolo,
E o taină a firii...
E parfumul iubirii...

Ptiu !

Fum gros stingă, sus, spate. Un avion în flăcări. O mogîldeaţă neagră proiectată în spaţiu. Unu. Doi. Trei. Patru... E mai grăbit ca mine. Voalura, luminare, o smuceşte curentul de aer, o umflă. E de-al nostru ? De-al lor ? Unde-s vînă- torii de munte ? Unde-s alpinii nemţi ? Frig tăios. Cer strălucitor. Vîrfurile munţilor urcă rapid. Veşnicia e într-un fel agăţată delicat de cupola albă, vibrîndă a paraşutei. Deasupra soarele, ozonul pur, imaculat, neemoţionat, de jos munţii, cît orizontul, văi, cetini, codrii, petice de lumină. Războiul ? Unde e războiul ? Jawohl !

Und ? Ăsta e războiul?! După şi-ul ăla, coechipierul neamţ nu mai ştia ce se-ntîmplă. Stau foarte bine în hamurile paraşutei. Ce-am să-i spun lui Cristea ? Mă fierbe Cristea. Şi motoci- clistul. Cum dracu de-am intrat în rafală ? A ajuns 428 ? Trag de suspante. Haide, băiete ! Altfel rămîi între pini.

E o *tainã a firii...*

Trag cu nădejde. Orizontul s-a micşorat fulgerător. O pădure de pini. Un versant însorit sub pădure. În stînga vale. Dreapta prăpastie. Numai cerul rămîne deasupra, imens, albastru, strălucitor. Cad în pădure. Necivilizat. Suspante. Un curent de aer, cu miros intens de răşină. Oho ! îmi umflă paraşuta. Pini. Lumină. O ştîncă. Pietre. Zăpadă. Iarbă ofilită. Strîng picioarele. Cad. Izbitură. Pămîntul.

Război. Sar din hamuri. Urc spre marginea pădurii. Al dracului de departe marginea pădurii. Costumul de zbor mă sufocă, Mi-e cald. A dracului de pieptişă coastă. Cinci paşi. Zece. Cincisprezece. Trebuie să fie numai două sute de metri pînă la liziera pădurii. îmi deschid cojocul. Trag de gulerul puloverului de zbor. Cizmele îmblănite sînt o calamitate. Urc. Ridicol. Asta nu e război. E iad. Linişte. Din cer două avioane pică pe versantul meu. Dincolo de vale, a- proape de piciorul pantei cade celălalt. Panta asta urcată numai cu două picioare putere e o calamitate. La pădure, la pădure... E război şi soarele pătrunde prin cojoc pînă la măduvă...

...Eu ştiu că iar „furi de direcţie“
Dar fiindcă azi te ţii pe-o roată Am
să-ţi trîntesc picior şi manşe Să nu
mai umbli dereglată.

O parodie după una din poeziile lui Minulescu... Cine a scris-o dintre băieţi? Mă izbeşte ameţitor mirosul pămîntului reavăn. îmi dau casca pe ceafă.

Cling-cling-gil-gil-cling.

Se topesc zăpezile. Curg pe-aici, pe undeva, într-un şipot de primăvară. Primăvară. Mi-e sete. Groaznic de sete.În cinstea-ţi „cea mai eseiată" din toate fetele drept gaj

Am ars uleiuri patru zeruri, pe trepieduri de reglaj.

Stupid. Mi-e sete. La dracu goana asta stupidă la deal. Nu scrie nicăieri că un pilot proaspăt buşit la pămînt. e obligat să cîştige contra cronometru o asemenea cursă. Brînduşe. Brînduşe de primăvară, violet, multe, covoare violet de brînduşe cu tulpinile fragede, transparente, cu petalele lacome de lumină, brînduşe multe, în care soarele cade tandru, sfios şi alinător, un mal de-o palmă şi sub mal, repede şi fremătător, plin de viaţă, limpede, un pîrîu. îngenunchez între brînduşe. Iau apa în pumni. Rece. Beau. îmi ud faţa. Ochii. Tîmplele.

Avioanele astea...

Cad pe liziera pădurii. Mitraliere ţăcărîe sacadat. Sînt ăi noştri. Celula locotenentului Dobrescu. Flutur casca. Au

trecut. Urcă pe verticală. Se răstoarnă pe aripă. Coboară. Sînt idiot de-a bine- lea. De sub un pin răsare un neamţ cu automatul în mînă. îmi face semn cu mîna. Strigă :

—

— Schneller![1] **Se** trîntește fulgerător la pămînt. **A**vioanele trec la înălțimea crestei. *Capul* virează scurt pe dreapta. Se leagănă smucit. Am înțeles.

---

1 Repede !

— Aiurea, îi strig neamţului care-şi saltă casca de la rădăcina pinului. Culeg cîteva brînduşe *şi o* şterg la vale cu motorul în plin. Cîteva gloanţe pîrîie undeva, pe deasupra. Sînt în unghiul mort de tragere al celor de sus, ¡dar asta nu înseamnă încă nimic. Măresc pasul. Cred că alerg în regulă. De pe versantul celălalt vine la fel de grăbit *el.* A aterizat în urma mea cu paraşuta. Acum ştiu cine e el. Il văd limpede. Mă vede de asemenea. Duce mîna la tocul pistolului. Şi-l scoate. Văd luciul mat al ţevii. La asta nu m-am gîndit amice. Pipăi la spate. Din N ¡ieşiri de avion, ai nevoie de pistol o singură dată. Are dreptate comandantul. Celălalt micşorează viteza. În spatele lui, la creastă, apare un ofiţer romîn. îşi scoate casca. Şi-o agită. Îi fac semn cu mîna. Peste mine trece o rafală de mitralieră venită de la nemţi. Ofiţerul îşi agită casca încă o dată. Duce binoclul la ochi. Avioanele pică a treia oară. Aici, pe fundul văii, zgomotul picajului se amplifică pînă la teroare. Ca şi cînd o forţă uriaşă... Trec la pas. Ne mai despart o sută de metri, un pilc de pini pitici, agăţaţi deasupra unei rîpe şi ce încă ?

20

Unu. El e mai în formă decît mine. Face un salt agil într-o parte. Se opreşte. Face alt salt rapid. Iar se opreşte.

Doi. E înarmat cu un „Parabellum“ de toată frumuseţea pe care dacă-l ştie folosi mă domină net.

Trei. Posed un „Beretta“ stupid, care cu toată bunăvoinţa mea la tragerile din poligon, nu e în stare de nici o performanţă. Probabil pistoalele „Beretta“ au fost făcute să se împuşte în glumă între ei hoţii de găini din Neapole.

Patru. N-am chef de nici un fel de duel.

Cinci. El şi-a scos casca, e blond, revoltător de blond, de tînăr şi de frumos. Cam atît de „rasă pură“ cît arătau fotografiile edificatoare din „Signal“.

Şase. Ai noştri au deschis foc cu trei mitraliere.

N-am auzit niciodată o tragere de mitraliere într-un asemenea loc. Îţi face impresia că o lamă de oţel taie aerul.

Şapte. La creastă a apărut din nou ofiţerul. De data asta cu un automat. După el soldaţii. Patru. Dispar. Alţi doi cu puşca-mitralieră. Alţi trei. Alţi cinci. Apar. Dispar. Focurile de mitralieră de la nemţi

se transformă în pînză. Revin avioanele. Mitraliera tace. El face trei paşi giganţi. Dispare în boschetul de pini.

21

Se întîmplă ceva. Vînătorii noştri trec în pas alergător la cîţiva zeci de paşi în dreapta. Ofiţerul strigă spre mine. Agită automatul. Soldaţii aleargă plecaţi pe baionete. N-am văzut în viaţa mea un atac la baionetă. Albul ochilor. Fălci încleştate. Un sergent bărbos, cu privirea fixă. Un ochitor trăgător la puşca-mitralieră, asudat, galben, uitîn- du-se undeva în cerul diafan, de smalţ cretan. Asta era. De după o muchie, pe firul văii iese un tanc nemţesc. Se leagănă pe şenile. Trage rapid cu mitralierele. Vînătorii noştri se fac una cu pă- mîntul. E încărcat pistolul ? Ptiu ! Mi s-a „umflat“ închizătorul de emoţie. În sfîrşit. Văd cu coada ochiului cămaşa de alamă a cartuşului lunecînd în detunător.

Nu e bine să te adăposteşti după o stîn- că, dar la nevoie... Tancul virează şi ia panta curmeziş. Acolo, lipiţi de pămîntul reavăn... Se mişcă un pin. Blondul face apropierea. Nu poate fi decît „Jawohl 1

Und ?" Sau poate nu este „Jawohl! Und ?“

Un blond perfect ca el, atletic şi antrenat, care m-a doborît cu o rafală atît de scurtă nu-şi poate pune asemenea întrebări defetiste. Din pămîntul acela al Carpaţilor Albi ţîşneşte sergentul. Aleargă cocoşat, pieziş pe tanc. îmi aud inima. În tîmple. În creier. În mine tot. E lumină. Zi caldă de primăvară. Tancul are o clipă de şovăială. Turela aceea enormă se răsuceşte spre sergent. Mitralierele trag o rafală pe deasupra mea. *El* a ieşit sub coroana unuia din pini. Stă în picioare, cu mîna care ţine pistolul prop- tită-n şold. Se uită unde mă uit şi eu. Sergentul se clatină. El sau coamele munţilor ? Revine. Se destinde. Sare pe tanc. Tancul se răsuceşte cu zgomot infernal de fierărie. Un monstru care vrea să-şi muşte coada. Sergentul agaţă ceva de ţeava tunului. A tunului monstruos şi el. Tunul pipăie cerul, înnebunit. Sergentul îşi face vînt. Cade. Se rostogoleşte.Aleargă în zig-zag. Dispare sub o cută de teren. Explozie. Flăcări violete. Fum negru. O ţeavă răsucită. Sfîrtecată. Turela schiloadă. Rafale scurte de automat. Soldaţii ţîşnesc din pămînt. Patru. Dispar. Alţi doi cu puşca-mitralieră. Alţi trei. Alţi cinci... Sergentul ? Nu văd sergentul. Unde e sergentul ? Sergentul!

—

Unde e sergentul ? Strigăte gîtuite :

— Ura ! Ura !

Urcă coasta plecaţi pe baionete. O urcă greu. îmi aud inima. În tîmple. În creier. În mine tot.

22

Soare. Avioanele au dispărut. Nu ştiu cînd au dispărut. Totul pare din altă lume, îndepărtată şi ireală. Atacul care se îndepărtează, uralele care se sting în lumina fragedă, rafalele care subliniază liniştea profundă, tăiată melodios numai de cîntecul vesel al pîraielor.

Piatra după care stau adăpostit e acoperită cu muşchi. Asta e o vacă a domnului. Şi asta o brînduşă. Şi aici, ghiocei. Ghiocei albi, plini de candoare, cu petalele înfiorate de lumină. Se mişcă pinii, îmi sprijin pumnul pe stîncă. E călduţă.

Ţeava pistolului are un reflex metalic, dur. Ce splendidă lumină ! Şi ce boare de pămînt înierbat, de răşină, de coaste jilave de munte. Şi ce mîngîietor îşi plimbă soarele căldura pe obraz. Pe frunte.

Pinii.

El.

Şovăi să aduc cătarea pe pata aceea albă, care trebuie să fie pieptul cojocului de zbor.

De dincolo un foc de pistol.

Sec.

O şuviţă albăstruie de fum, ridicîn- duse incert printre pinii piperniciţi.

Linişte.

Soare.

Ghiocei. Brînduşe.

Am înţeles !

Mă ridic. îmi las pistolul să lunece în toc.

23

—

Trei pini. O stîncă. Un covor de brînduşe. Violet. Un bărbat blond, atletic, răsturnat nefiresc. Poartă uniforma a- viaţiei germane. Are tîmpla-nsîngerată. Parabellum-ul căzut alături. Mîinile crispate. Ochii rămîn sticloşi, albaştri şi impersonali. Mai are importanţă cine a fost?

Desigur.

Bărbatul blond, atletic, răsturnat nefiresc, nu poate fi decît „Jawohl! Und ?“

24

Sergentul.

Pe spate.

Cu automatul în dreapta. Îi desfac vestonul. Tot pieptul o rană. O crustă de sînge închegat. îngenunchez. Il caut în buzunarele de la piept. Mă năclăiesc de sînge. Un ciomp de creion chimic. O carte poştală scrisă tot cu creionul, a- dresată sergentului Cimpoieriu C. Ion. Deasupra soarele.

25

La a treia casă de noi stătea o familie modestă, venită de la Cernăuţi. Avea o fată neagră, cu trăsături de tătarcă, cu

păr des, strălucitor, lung, se bătea cu băieţii, juca fotbal şi într-o zi — venisem în permisie — m-a întrebat:

— Cum te cheamă ?... Pe mine Lucia, mi-a şoptit. Ai o uniformă frumoasă. Vrei să fiu prietenuşa ta ?...

Avea şapte sau opt ani şi frontul...

— Domnule general, misiunile astea... Ştiu...

La căsuţa cu zorele.

Un glas de bas. Altul de tenor :

La umbra nucului bătrin Sub
albe policandre...

Basul o ţine pe-a lui. Tenorul pe-a lui. O cacofonie amabilă. Sînt de serviciu la sala de *operaţii* a grupului şi nu-mi place. Pe aerodromul Bmo se-ncearcă motoarele. Afară e un început de mai. Tot aerul vibrează. Lumina e înnebunitor de albastră.

— Cred că e ultima misiune, spune generalul, deschide uşa sălii de *operaţii,* năvăleşte soarele şi odată cu el o albină. Face cîteva viraje grave, corect înclinate, elitrele îi lucesc, recunoaşte colţurile îndepărtate ale sălii de *operaţii,* aterizează pe harta imensă a Europei, care acoperă un perete întreg, se plimbă serioasă între Praga, Viena şi Milano, decolează şi trecînd la *rassmotte,* ieşe în lumina exuberantă de-afară.

Redactor responsabil : Lt.-col. I. GRECEA
Tehnoredactor : GH. CUCOŞ
Dat la cules 22.03.1965. Bun de tipar 07.05.1965. Apărut 1965. Hîrtie velină mată de 80 g/m². Format 760X920/32. Coli de editură 2,52. Coli de tipar 3. C.Z. pentru bibliotecile mari şi mici 8 R-32. B. 1070

De acelaşi autor

INTERCEPTAREA

întreprinderea poligrafică „Tiparul“ str. Fabrica de chibrituri nr. 9—11, Bucureşti,BRAZDA ŞI PALOŞ

Ed. tineretului

1954

BRAZDA ŞI PALOŞ
— roman istoric — vol. II

NEDEIA INIMILOR
— dramă în două părţi —
Teatrul de Stat Timişoara

CAZUL STUDENTULUI MIHAI LOTREAN U
— piesă în patru acte —

C

De acelaşi autor

a

ntea

IN ACEEAŞI COLECŢIE

OAUUUAL

AU MAI APĂRUT :

VICTOR TULBURE

Vatra fericirii

PETRU VINTILA

Trenul

CICERONE THEODORESCU

VOR MAI APĂREA ,

DRAGOŞ VICOL

EUGEN TEODORU

Răgaz

Dinamica

INTERCEPTAR

EA